Pod Bukovinou

Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské

XIV. ročník číslo 2 december 2024

NOVOKŇAZ Z ORESKÉHO

Dňa 25. augusta 2024 rodák z Oreského, otec diakon ICOLic. Jozef Havrilčák, prijal kňazskú vysviacku z rúk preosvieteného vladyku Cyrila Vasiľa SJ, košického eparchiálneho biskupa. Samotnú chirotóniu, ako sa táto sviatosť nazýva, vysluhoval vladyka Cyril po tzv. veľkom vchode za prítomnosti litoměřického biskupa Mons. Stanislava Přibyla, CSsR a veľkého počtu kňazov.

Slávnosť sa uskutočnila v **Bazilike minor Zoslania Svätého Ducha** v **Michalovciach.** Vysviacka bola spojená s odpustovou slávnosťou bl. Metoda Dominika Trčku.

Protodiakon **o. Rastislav Varga** predstavil kandidáta svätiteľovi a po ich vzájomnom pozdrave svätenec trikrát obchádzal prestol a bozkával jeho štyri rohy, aby tak vyjadril svoje zasnúbenie s miestom, kde odteraz už bude aktívne slúžiť v tesnej blízkosti pri slávení svätých tajomstiev. Nasledovala podstatná časť kňazskej vysviacky – obrad vkladania rúk, počas ktorého sa **vladyka Cyril** modlil nad hlavou svätenca modlitbu. Nasledovali prosby za nového kňaza, aby vykonával svoju službu naplnený Svätým Duchom, vierou, láskou, silou a svätosťou. Novoustanovený kňaz sa potom prvýkrát zapojil do slávenia svätej liturgie. V jej závere potom o. Jozef poďakoval Bohu, vladykovi Cyrilovi, svojej rodine, prítomným kňazom a veriacim za ich modlitby a podporu.

Tejto slávnosti sa zúčastnilo viacero kňazov, ktorí pôsobili v Oreskom aj **za hojnej účasti veriacich z Oreského, Starého a Zbudze.** Na konci liturgie bol prečítaný **dekrét o novom pôsobisku o. Jozefa,** ktorým sa **od 1. septembra 2024** stala **farnosť Košice – Západ.** Slávnosť bola ukončená sprievodom okolo baziliky s čítaním štyroch evanjelií a mnohoľitsvijem. ***(r)***

O. Jozef Havrilčák (v pokľaku) prijíma kňazskú chirotóniu z rúk košického eparchu Cyrila Vasiľa. *Snímka: archív rod. Havrilčákovej*

NAVŠTÍVIL NÁS OTEC ARCIBISKUP

Na odpustovú slávnosť Panny Márie Nanebovzatej, ktorú sme slávili 18. augusta 2024 sme sa v našom farskom kostole v Starom potešili návšteve otca arcibiskupa Bernarda Bobera. Pán arcibiskup prišiel na farský úrad v Starom, kde ho privítal miestny duchovný otec vdp. Daniel Boleš s prítomnými príbuznými. Asistenciu tvorili miništranti a bývalí miništranti, nakoľko pán arcibiskup prišiel sám.

Cieľom jeho návštevy bola okrem slávenia odpustovej slávnosti – posviacka organa z dielne Jana Tučeka z Kutnej Hory z druhej polovice 20. rokov 20. storočia, ktorý je súčasťou nášho chrámu. Po dlhoročnej službe a čiastočných opravách sa už za pôsobenia predošlého farára vdp. Jána Čecha-Špireka začalo uvažovať o potrebe komplexnej opravy a pláne finančných zbierok na tento účel. Napriek výmene kňazov sme pokračovali v tomto pláne. Z Božej milosti i vďaka štedrým darcom vo farnosti sa podarilo zabezpečiť potrebné finančné prostriedky i plán opravy. Celkové práce previedol p. Peter Sokol od júla do decembra 2023. Realizovala sa oprava a zmenilo sa aj jeho umiestenie. Zo železnej konštrukcie, na ktorej bol položený, sa presunul na drevenú dlážku. Komplikácie vyvstali aj počas opravy, keďže sa zistilo, že organ je potrebné zrekonštruovať aj vo vnútri, čo zvýšilo finančnú i časovú náročnosť.

Košický arcibiskup – metropolita Mons. Bernard Bober žehná veriacim počas pastoračnej návštevy v Starom. *Snímka: JPZ*

Napriek všetkým nezdarom sme sa na konci roka mohli tešiť ovociu našej snahy a pozvať otca arcibiskupa na jeho slávnostné požehnanie. Otec arcibiskup hneď v úvode sv. omše posvätil organ, na ktorom počas slávnosti hrala naša organistka JUDr. Lu-

(Dokončenie na str. 3)

V ZBUDZI REKONŠTRUUJÚ

Po niekoľkomesačných rokovaniach a schvaľovacích procedúrach v októbri 2024 začali práce na rekonštrukcii budovy Obecného úradu v Zbudzi. Finančné prostriedky obec získala v rámci Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky – výzvy vykonávateľa: *„Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov čís. 02102-29-V01Z“*. Už samotný názov projektu je *“Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu v obci Zbudza“*. Dodávateľom a realizátorom rekonštrukčných prác je na základe výsledkov súťaže stavebná firma StaMi-a s. r. o. Michalovce.

V jesenných mesiacoch boli vykonané nasledovné práce: zateplenie vonkajšieho plášťa budovy, následne realizácia fasády, výmena okien a dverí. Po výmene strešnej krytiny sa rekonštrukčné práce presunuli do vnútra budovy. Práce pokračujú podľa časového harmonogramu. Stavebný odpad je odstraňovaný dodávateľskou firmou.

Počas roka 2024 bolo v obci zrealizovaných niekoľko ďalších akcií – fasáda na budove FO Zbudza, výmena okien, dverí, strechy a parapet na tej istej budove. Bol podaný projekt "Obecný dom Jednota", na podnet mladých rodín obec prispela vo forme materiálu na zrenovovanie pieskového volejbalového ihriska. Celkovo bolo preinvestovaných 80 743 €.

Aj v nasledujúcich týždňoch, resp. mesiacoch budú rekonštrukčné práce pokračovať, aby bol dodržaný termín odovzdania budovy. Veríme, že sa nám to podarí a budova obecného úradu bude v blízkej budúcnosti dominantou a pýchou našej obce. *A.F.*

POĎAKOVANIE

Obdobie na prelome rokov je príležitosťou na bilancovanie výsledkov končiaceho roka. Tie zhodnotili v Oreskom, keď sa k obyvateľom obce prihovorila starostka Darina Cvoreňová. Okrem zhodnotenia nezabudla poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na zveľaďovaní obce a zároveň zaželala občanom do nového roka veľa lásky, radosti, šťastia a pre každého to, čo je veľmi dôležité – pevné zdravie. Celoročný sumár prinášame **na str. 3 v článku "Bilancovali rok 2024".** ***(rk)***

UCTILI SI STARŠÍCH

Stalo sa už tradíciou, že vo všetkých našich troch obciach si obecné samosprávy nájdu priestor aj pre poďakovanie našim seniorom za ich spoločenský prínos či starostlivosť o svoje rodiny. Ináč tomu nebolo ani v októbri 2024, aj keď niekde v trochu odlišnej podobe.

Príležitosť k zamysleniu

Mesiac október si každoročne pripomíname ako *„Mesiac úcty k starším“*. Práve v tomto čase je vhodné sa zamyslieť a uvedomiť si, čo znamenajú prežité roky i jeseň života. Poďakovanie seniorom **v Starom** sa pri tejto príležitosti uskutočnilo v **piatok 20. októbra** o 16. hod. v školskej telocvični.

Po úvodnom slove a privítaní prítomných starostom obce nasledoval kultúrny program. Vystúpili v ňom deti z materskej školy, žia-

Seniorov v Starom pozdravili aj miestni školáci.

ci zo základnej školy a zaspievala aj mužská folklórna spevácka skupina Starjani. V závere kultúrneho programu sa s divadelnou hrou pod názvom *"Zbeśňeľina, abo jak śe to zopsulo u Pśincoch"* predstavilo **Divadlo pri fontáne** z Michaloviec. Spomienkovým darčekom vo forme pohárika naplneného pečeným čajom bol obdarovaný každý z prítomných seniorov.

Nezabúdajme, že úctu našim starkým by sme mali prejavovať nielen počas tohto mesiaca, ale počas celého roka. **(MB)**

Výnimočný október

Aj tento rok bol mesiac október výnimočný, zvlášť pre našich seniorov v Oreskom. V piatok 20. októbra spoločenská miestnosť v našej obci ožila ich prítomnosťou. Starostka obce všetkých privítala a v príhovore poďakovala za lásku, pracovité ruky a starostlivosť o svoje rodiny. O zábavu a humorné slovo sa postaralo ochotníc-

Z vystúpenia michalovského Divadla pri fontáne v Oreskom.

ke Divadlo pri fontáne z Michaloviec predstavením *„Zbeśňeľina, abo jak śe to zopsulo u Pśincoch"*. O spev za doprovodu harmoniky sa postarala folklórna skupina Tarnavčan. Aj naši seniori sa zapájali do spevu a zaspomínali si na mladšie časy. Po ukončení vystúpenia bola podaná večera s občerstvením. Všetkým seniorom prajeme veľa zdravia, sily a radosti do nasledujúcich dní, aby ich ďalšie roky sprevádzala láska, úcta, pozornosť a vďačnosť nás všetkých. **D.C.**

Nezabudli sme…

Pravidelné októbrové stretnutie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším v Zbudzi malo tento rok prestávku. Z dôvodu presťahovania sa obecného úradu do kultúrnej miestnosti starosta Ing. Matej Havrilla navštívil jubilujúcich občanov. V mene obce im odovzdal darčeky v podobe nákupných poukážok a pri chutnej kávičke im pogratuloval k narodeninám. **(ZB)**

TVORIVÁ ŠKOLA – ŠŤASTNÉ DETI

Hoci sme neplnoorganizovaná ZŠ v Starom, naši žiaci majú väčšie možnosti stretávať sa s moderným učením 21. storočia. V súčasnosti vyučujeme v dvoch triedach, kde sú spojené dva ročníky, prvý s druhým a tretí so štvrtým.

Takáto forma vyučovania s nízkym počtom žiakov v triede má veľa výhod, napríklad individuálny prístup k žiakom, pozornosť venujeme talentovaným, ale aj tým, ktorým sa darí menej. Podporujeme aj zdravotne postihnuté deti za pomoci asistentky pedagóga. Vo veľkej miere využívame na vyučovaní prvky vysoko efektívneho učenia – čo je tematické vyučovanie s vplyvom na formovanie životných zručností, prvkami kritického myslenia a projektového vyučovania a tímovej práce.

Obrovskou devízou všetkých žiakov, ktorí opúšťajú takúto školu je, že sú samostatní a nepotrebujú pri svojej práci pomoc. Nenahraditeľnou súčasťou takejto školy je rodinná atmosféra a odbúravanie stresu. Žiaci sa poznajú, sú tu všetci ako jedna väčšia rodina, majú k sebe kladný vzťah, nestretávajú sa s negatívnymi javmi spoločnosti, ktoré sú viditeľné takmer na všetkých väčších školách, ako je agresivita, ubližovanie, fajčenie, drogy, šikanovanie a podobné javy. Takýmto spôsobom predlžujeme našim žiakom šťastné detstvo, čo je našim cieľom, ale aj cieľom každého dobrého rodiča.

Žiaci na tejto škole prežívajú množstvo kladných emocionálnych zážitkov. Mesačne uskutočňujeme niekoľko zábavných a zaujímavých aktivít, projektových a tematických dní, ktoré boli zamerané na regionálnu, environmentálnu výchovu, čitateľskú, digitálnu a finančnú gramotnosť. Tieto aktivity zanechávajú v žiakoch pekné zážitky a na dlhé roky pekné spomienky.

V druhom polroku kalendárneho roka 2024 sme sa zapojili do týchto projektov – Európsky deň jazykov, Európsky týždeň športu, Deti a ochrana prírody, Čítame pre radosť, Digitálna transformácia vzdelávania a školy, Záložka do knihy spája školy, Hovorme o jedle a DigiEDU.

Žiaci našej školy sa už druhýkrát zapojili do medzinárodnej upratovacej dobrovoľníckej iniciatívy Upracme Slovensko, ktorá sa niesla pod názvom V čistej obci, zdraví ľudia.

Zúčastnili sa na rôznych výtvarných, speváckych, literárnych, matematických a športových súťažiach.

Prezentovali sme sa svojimi kultúrnymi vystúpeniami v obci pri príležitosti Stavania mája, Mesiaca úcty k starším, Mikuláš či Vianočná tržnica. Pre starých rodičov našich žiakov sme uskutočnili tvorivé dopoludnie plné radosti a šťastia.

A na záver iba krátka myšlienka: Nech šťastie a múdrosť detí je šťastím rodičov a darom našej základnej školy v Starom. ***Mgr. Jana Fugová***

Aj takéto praktické veci sa dajú v staranskej škole naučiť. *Snímka: AŠ*

V Zbudzi pokračuje rekonštrukcia budovy obecného úradu (bývalej kúrie). Podrobnejšie v článku "V Zbudzi rekonštruujú" na str. 1. *Snímka: JPZ*

BILANCOVALI ROK 2024

V roku 2024 sa aj Oreské zaradilo medzi obce, ktoré majú zriadený monitorovací systém. Za účelom bezpečnosti občanov a verejného poriadku boli namontované dve kamery – na budove obecného úradu a na detskom ihrisku. Kamerový systém zabezpečila firma LEKOS Michalovce. V obecnom parku bola nainštalovaná Wi-Fi, ktorá slúži pre potreby obyvateľstva. Za účelom bezpečnosti, ochrany zdravia a zabránenia škôd na majetku bol vykonaný výrub dvoch borovíc pri obecnom úrade, jedného orecha pri obecnom potoku, troch orechov pri potoku na hornom konci a jednej slivky. Porez hrubého dreva, štiepkovanie konárov a odfrézovanie pňov realizovala košická firma Monvea.

V apríli bola dokončená oprava na obecnom potoku, ktorú zapríčinil havarijný stav z novembra 2023. Na potoku boli vybudované dve šachty, ktoré majú podobným situáciám zabrániť. V tomto roku boli vykonané aj úpravy na budove obecného úradu. Vymenené boli dažďové zvody a následne boli zvedené a napojené do potoka. Strecha na budove obecného úradu dostala nový náter. Po stavebných prácach bola v parku zrealizovaná úprava a vysadenie nových okrasných stromčekov a zelene. Práce vykonala michalovská firma Krásne záhrady a boli financované z dotácie „Nadácie SPP“ vo výške 2 000 €.

Po vykonanej kontrole detských prvkov na detskom ihrisku bolo zistené, že niektoré prvky nespĺňajú potrebné kritéria k užívaniu. Bolo nutné vykonať ich opravu alebo zakúpiť nové. Tým sa obmedzila činnosť detí na ihrisku. Obec zakúpila novú jednovežovú zostavu a piškvorky (kameň, papier, nožnice). Práce boli realizované firmou Veríme v zábavu, s. r. o. Trenčín. Financované boli z dotácie MF SR vo výške 6 000 €. Stará opotrebovaná detská zostava bola demontovaná a osadená na ihrisko ku školskej budove. Zakúpené boli nové diely a šikovní rodičia s pomocou Juraja Bednárika vyčarovali zo starého nové. Taktiež bolo vybudované nové ohnisko, vyrobené a osadené nové stoly a lavičky či opravené pieskovisko pre deti. Poďakovať sa patrí Blažejovi Baranovi za dodané drevo. Areál pri ZŠ a MŠ bol využívaný a navštevovaný rodinami s deťmi celé leto do neskorej jesene, za účelom spoločných stretnutí, opekačiek a hier. Za všetky práce, ktoré boli vykonané v prospech našich detí, ďakujeme všetkým, ktorí sa o to pričinili.

Ďalšou investíciou obce bolo oplotenie zakúpeného pozemku za obecným cintorínom. Keďže pozemok by mal v budúcnosti slúžiť ako nová časť cintorína, v záujme obce bolo potrebné ho oplotiť a pripravovať všetky potrebné materiály k tomu, aby slúžil skutočne na pochovávanie zosnulých. Jeho oplotenie realizovala firma Mochostav z Michaloviec.

Naša obec aj v roku 2024 podporovala kultúrno-spoločenské akcie. Usporiadané boli podujatia ako je Stavanie mája, Deň matiek, MDD, Úcta k starším, zájazd do Poľska a Mikuláš. Uskutočnil sa aj 1. ročník súťaže vo varení guľáša „Oreščanský kotlík“, spojený s detským prekážkovým behom Spartan 2024. ***D. C.***

Pohľad na centrum Oreského. *Snímka: JPZ*

VKUSNÁ DEKORÁCIA

Obdobie adventu prežívame prípravami na Vianoce, ktoré sa nesú v znamení narodenia malého Ježiška v Betleheme. Zvesť o jeho narodení pastierom oznámili anjeli, a práve oni sú poslami dobrých správ. Ohlásenie príchodu vianočného času do našej obce symbolicky oznámili traja anjeli umiestnení vedľa kostola Nanebovzatia Panny Márie. Počas vianočného obdobia príjemne oživili a spestrili verejné priestranstvo ako tematicky veľmi vkusná dekorácia. Za ich vyhotovenie a umiestnenie patrí poďakovanie **Mgr. M. Malejčíkovej** a **Mgr. M. Petrocovej,** členkám kultúrnej komisie pri OcZ. **-an-**

ADVENTNÝ ČAS

Znova prišiel ten zázračný čas. Čas tajných želaní, očakávania i splnených túžob. Kto viac sa na Vianoce teší ako deti? V MŠ v Starom sme toto predvianočné — adventné obdobie venovali rôznym zaujímavým tvorivým, edukačným i slávnostným ak-

Spoločne vyrobené dekorácie. *Snímka: os*

tivitám, ktorými sme deťom spríjemňovali čakanie na tieto krásne dni.

So zapálením prvej adventnej sviečky sa do priestorov školy začala vkrádať tajomná zimná atmosféra. V dielňach tvorivosti deti spolu s rodičmi vyrobili krásne vianočné dekorácie, ktoré sa následne predávali za symbolické ceny na tradičnej vianočnej tržnici. Mikuláša privítali s rozžiarenými očkami a veľkou radosťou z ponúkaných maškŕt. Tak ako po iné roky, aj tentoraz sa našou školou niesla vôňa medu a perníkového korenia pri pečení voňavých medovníčkov. Veru, každý priložil ruku k dielu. Možno tá sladká vôňa prilákala tajomnú pani odetú v bielom — sv. Luciu, aby husacím pierkom povymetala všetky kúty a odohnala všetko zlé a neduhy, a priniesla pokoj a svetlo.

Toto čarovné obdobie u nás vždy vrcholí vianočnou besiedkou, spojenou s vystúpením detí a vianočným posedením v rámci našej školskej rodiny. Besiedka sa niesla v téme rozprávkovej Perinbaby. Deti pekným vystúpením potešili svojich blízkych a navodili tú pravú sviatočnú atmosféru. ***MP***

NAVŠTÍVIL NÁS OTEC ARCIBISKUP

(Dokončenie zo str. 1)

cia Žužová. Na výnimočnosti tohto dňa sa podieľal aj náš farský spevácky zbor Lusticus s varhanovým doprovodom Adely Šafárovej a dirigentkou Ing. Oľgou Bereznaninovou. Arcibiskup ako hlavný celebrant i kazateľ upriamil našu pozornosť na domov – domov ako miesto, kde máme zázemie, poznáme ľudí i miesta, kde sa radi vraciame.

Pripomenul nám, že sviatok Nanebovzatia nám teda ukazuje, že náš domov s definitívnym trvalým pobytom je v nebi. Vo všetkých novodobých posolstvách, ktoré nám Božia Matka adresuje, zaznieva tá istá výzva: „Vráťte sa k Bohu a budete šťastní!“. Neopomenul ani organ, ktorý v sebe skrýva rôzne tóny, s rozličným zafarbením cez rôzne registre a originálne píšťaly rôznej veľkosti, zjednocuje všetko do jednej harmónie a jedného vyznania. Kázeň ukončil s odkazom, že najkrajšou hudbou na chválu Boha je vždy harmónia nášho života – súlad slov a skutkov vo viere! S pripomenutím, že v tom nie sme sami, ale nech je to práve Nebeská Matka Mária, tá, ktorú dobre poznáme a milujeme, ktorá nás odprevadí priamo k Bohu – domov, do neba a večnosti.

Prítomnosť otca arcibiskupa nás spája, cítili sme, že si navzájom chceme byť blízko.

Poďakovať okrem milostí, ktorými dobrý Boh nešetrí, sa patrí aj sebe navzájom. Nielen tým, ktorí prispeli modlitbami, finančne alebo prácou, ale aj tým, ktorých práca vo farnosti predtým, či teraz sa zdá všedná, nevýnimočná a neviditeľná. ***Anna Blachová***

Adventné a vianočné obdobie v Starom spestrila takáto dekorácia s anjelmi. *Snímka: JPZ*

Historická udalosť pre Oreské i celú farnosť

PRIMIČNÁ SV. LITURGIA O. JOZEFA

Nedeľa 1. septembra 2024 bola pre obec Oreské i mladú farnosť Zbudza-Oreské významným dňom. Do tejto dedinky zavítali mnohí kňazi a veriaci nielen z celého východného Slovenska, ale aj z Ríma a Indie. Náš rodák, novokňaz otec Jozef Havrilčák, slúžil svoju prvú svätú liturgiu práve vo svojej rodnej obci.

Slávnosť sa začala slávnostným sprievodom od gréckokatolíckeho chrámu k rodnému domu nášho primicianta. Na dvore rodného domu prebehlo tzv. odpytovanie, počas ktorého o. Jozef prijal požehnanie od svojich rodičov, starej mamy a brata. Následne sa všetci prítomní presunuli ku **gréckokatolíckemu chrámu Presvätej Bohorodičky Ochrankyne,** kde primiciant Jozef predsedal svätej liturgii.

Atmosféru tejto výnimočnej udalosti umocnil nádherný **spev Katedrálneho zboru sv. Cyrila a Metoda** z Košíc pod vedením dirigentky Lucie Lovášovej. Liturgiu koncelebrovalo približne **70 kňazov,** medzi ktorými boli spolužiaci, známi, priatelia a kňazi, ktorí v minulosti pôsobili vo farnosti. Na slávnosti sa zhromaždilo približne **600 veriacich.** Homíliu predniesol **o. archimandrita Marko Durlák,** protosynkel Prešovskej archieparchie. Vo svojich slovách vyzdvihol príklad Uriáša a povzbudil otca Jozefa, aby sa staral o jemu zverený Boží ľud a bol opravdivým Kristovým vojakom.

Po svätej liturgii o. Jozef udelil svoje **novokňazské požehnanie** rodičom, kňazom, rehoľným sestrám i všetkým prítomným. Slávnostný obed pre pozvaných hostí sa uskutočnil v kultúrnom dome v Oreskom.

O 16. hod. sa veriaci zhromaždili na večierni v gréckokatolíckom chráme za účasti preosvieteného **vladyku Cyrila Vasiľa SJ.** Modlitbe predsedal o. Jozef, ktorý na záver poďakoval všetkým prítomným za ich modlitby a pomoc pri organizovaní tejto výnimočnej udalosti. Po večierni nasledovala slávnostná večera pre veriacich z Oreského, Zbudze a Starého v kultúrnom dome.

Pre miestnych veriacich bol tento deň nezabudnuteľný, prežitý v Božej prítomnosti, keďže o. Jozef je prvým kňazom pochádzajúcim z ich radov. Nášmu novokňazovi o. Jozefovi vyprosujeme hojnosť Božích milostí a ochranu Presvätej Bohorodičky. **Na mnohaja i blahaja lita!**

Hovorí sa, že pre novokňazské požehnanie je hodno aj čižmy zodrať. Aj preto putovali stovky veriacich do Oreského na primičnú sv. liturgiu.

KRÁSNE OBRADY

Každé požehnanie je duchovnou skutočnosťou, ktorá v prvom rade vyjadruje dobrorečenie, zvelebovanie Boha, darcu všetkých dobrých darov a zároveň je spojené s modlitbou, prosbou o jeho posilu, ochranu, dary potrebné pre nábožný život. Požehnanie je teda modlitbou, mostom medzi Bohom a človekom. Najdokonalejším požehnaním je

Zo slávnosti vo farskej cerkvi v Zbudzi. *Snímka: A.M.*

osoba Ježiša Krista, o ktorom sv. Pavol napísal, že *„v ňom nás Boh požehnal všetkým nebeským duchovným požehnaním“ (Ef 1, 3).*

V **sobotu 20. júla 2024** na **sviatok svätého Eliáša** v Gréckokatolíckom chráme Premenia Pána v Zbudzi po sv. liturgii administrátor farnosti **jerej Štefan Jusko požehnával dopravné prostriedky.** Na svoje si prišli aj deti, ktoré doniesli ich obľúbené bicykle, kolobežky, či odrážadlá.

V **utorok 21. novembra** na **sviatok Vstupu presvätej Bohorodičky do chrámu** bolo v tomto farskom chráme požehnanie našich detí. Kňaz im svojimi modlitbami vyprosoval, aby boli obdarované milosťou, povzbudené ku konaniu dobrých skutkov, ohradené pokojom a ochránené od každého násilia.

V **nedeľu 8. decembra** nás v našej cerkvi navštívil **svätý Mikuláš,** aby svojimi darmi potešil všetky deti za ich dobré skutky. Život biskupa sv. Mikuláša Divotvorcu je príkladom obetavej lásky k blížnemu. ***AM***

V STAROM KONCERTOVALI PROFESIONÁLI

Dňa **13. októbra** sa v rímskokatolíckom **kostole Nanebovzatia Panny Márie v Starom** uskutočnil **organový koncert JUBILATE DEO** pri príležitosti **obnovenia organa,** ktorý v priebehu približne pol roka kompletne **zrekonštruoval majster organár Peter Sokol. Požehnal** ho **Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup - metropolita,** na **odpustovej slávnosti v Starom 18. augusta.**

Podujatie sa konalo pod záštitou farského úradu v Starom a s podporou obce Staré, za čo patrí veľká vďaka duchovnému otcovi Danielovi Bolešovi a starostovi Ing. Michalovi Bereznaninovi.

Na koncerte sa predstavili profesionálni organisti a speváci i organisti z viacerých farností: **Mgr. art. Miriam Brandisová,** organistka Michalovce, **Mgr. art. Katarína Feňová,** organistka Humenné, **JUDr. Lucia Žužová,** organistka Staré, **Samuel Rúbala,** organista Považská Bystrica, **Stanislav Borko, DiS. art.,** člen speváckej zložky Národného divadla v Košiciach, **Aneta Žužová,** absolventka ZUŠ Michalovce, odbor spev, **Terezka Turcovská,** žiačka ZUŠ Michalovce, odbor spev a **Chrámový zbor Lusticus pri kostole Nanebovzatia Panny Márie v Starom** pod vedením dirigentky **Ing. Oľgy Bereznaninovej, Zbor sv. Michala pri kostole Panny Márie Pomocnice kresťanov v Michalovciach** pod vedením dirigenta **Róberta Kováča.** Krátku reportáž pre **TV Mistral** a fotodokumentáciu z koncertu pripravila **Mgr. Martina Králiková.**

Farnosť Staré ocenila ďakovnými listinami 48-ročnú obetavú službu hlavnej organistky a kantorky Márie Sklenčárovej, taktiež aj službu **organistov** a **kantorov Hedvigy Vasiľovej** a **in memoriam Pavla Garbeľa.**

Po skončení koncertu bolo v bývalom kaštieli Stárajovcov **slávnostné agapé spojené s výstavou obrazov Anny Zimovej,** rod. Záhorčákovej, rodáčky zo Starého.

Dňa **8. decembra** sa konal vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Starom **adventný koncert RORATE CAELI,** na ktorom sa predstavili: **Mgr. art. Miriam Brandisová, ThDr. Daniel Boleš, PhD., Bc. Marek Marcin** a **JUDr. Lucia Žužová** (všetci hra na organe), **Mgr. Milena Bančejová, DiS. art., Mgr. art. Miriam Brandisová** a **Stanislav Borko, DiS. art.** (všetci spev). Adventné zamyslenia predniesol **Dávid Lechan.**

Z oboch koncertov sme si odniesli hlboký umelecký zážitok a duchovné povzbudenie. Verím, že aj v novom roku 2025 bude čas pre koncertné chvíle, nakoľko náš chrám v Starom je na to plne disponovaný svojou nádherou, akustikou a samotnou Božou prítomnosťou.

JUDr. Lucia Žužová, organistka farnosti Staré

Z rorátneho koncertu v Starom. Zľava: Milena Bančejová, Stanislav Borko a Miriam Brandisová. *Snímka: JPZ*

V Zbudzi zavítal Mikuláš aj do miestnej cerkvi.

VARILI A SÚŤAŽILI

V areáli bývalej školy v Oreskom sa **24. augusta** uskutočnili hneď dve podujatia. Prvým bola súťaž vo varení guľáša nazvaná **„Oreščanski kotľik“** a druhým **„Detský prekážkový beh – Spartan 2024“.**

„OREŠČANSKI KOTĽIK“

Súťaže vo varení guľáša sa zúčastnilo **päť družstiev. Obec zabezpečila** pre súťažiacich **suroviny: 1,5 kg mäsa** pre každé družstvo, **chlieb** a **misky** na servírovanie. Ostatné ingrediencie si podľa svojho gusta a chuti doniesli súťažiaci spolu aj s kotlíkmi. Za krásneho slnečného dňa sme mohli o 14. hod. súťaž odštartovať. Atmosféra bola výborná. Každý povzbudzoval toho svojho a takto sme tri hodiny čakali na ochutnávku. **Komisia v zložení M. Petrocová, D. Tirpák** a **starostka obce hodnotila gurmánske chute.** Každý jeden guláš bol jedinečný a prvotriedny. Veď vieme, že niekto to má rád jemne ochutené a niekto pikantnejšie. Všetci súťažiaci sa snažili vo svojom kuchárskom umení vyniknúť a boli aj patrične ohodnotení. **Prvenstvo** získalo **družstvo pod vedením Igora Melka.** Keďže bolo veľmi horúco, smäd sme hasili dobrým čapovaným pivom a kofolou.

SPARTAN 2024

Počas varenia guľáša si prišli na svoje aj deti. Pre ne bola už pripravená prekážková dráha, teda **Spartan 2024** mohol začať. Dráha plná prekážok, disciplín a plazenie sa blatom. Vstup do súťaže bol možný iba so „spartanskou čelenkou (Spartan 2024)“. Úsmev na tvári im vyčaril očakávaný a úspešný cieľ – medaila a sladká odmena.

Týmto sa chceme poďakovať aj **požiarnikom zo Starého,** ktorí boli ochotní a prispeli k radosti detí a pre malých spartanov pripravili „blato“ a hneď aj sprchu. Aj takáto spoločná akcia podporí stretávanie sa rodín, detí a utuženie vzájomných vzťahov a kamarátstiev. **(DC)**

VIANOCE, VIANOCE PRICHÁDZAJÚ...

"Zima robí čáry-máry, december je v kalendári. Kým šiesteho narátaš, zavíta k nám Mikuláš." Týmito slovami sa začal predvianočný čas v Materskej škole v Zbudzi. Ozajstnou predzvesťou Vianoc je sviatok sv. Mikuláša na začiatku decembra, ktorý patrí k obľúbeným sviatkom detí v tomto zimnom, predvianočnom období.

Ako už býva každoročne tradíciou a zvykom, Mikuláš neobišiel ani tento rok našu materskú školu. Už od rána deti netrpezlivo čakali na jeho príchod. V dopoludňajších hodinách sa predsa len dočkali a Mikuláš zazvonil aj na brány našej školy. Natešené a nedočkavé deti ho privítali krátkym programom. Zaspievali mu, zarecitovali zopár básní a spoločne si aj zatancovali. Mikuláš ich za odmenu obdaroval sladkými balíčkami. Aj tento rok platilo heslo "kto poslúchal, dostane balíček“, čo sa v našej škole podarilo každému. Deti mali z návštevy Mikuláša veľkú radosť.

Táto návšteva odštartovala prichádzajúce obdobie vianočných sviatkov plných radosti, lásky a pokoja. V tomto sviatočnom duchu sa nieslo aj ďalšie podujatie „Posedenie pri jedličke“. Spoločne s rodičmi sme oslávili prichádzajúce vianočné sviatky – sviatky pokoja, lásky a radosti. Deti sa predstavili krátkym kultúrnym programom. Odmenou za ich snahu boli hodnotné darčeky, ktoré im nechal Ježiško pod stromčekom. Slávnostná a príjemná vianočná nálada pokračovala posedením a pohostením vianočnou kapustnicou.

Z tejto spoločnej akcie odchádzali rodičia aj deti naplnení dobrou vianočnou náladou, radosťou a potešením. ***Bc. Mária Zalužická***

Každý kto poslúchal, dostal balíček... Toto sú poslušné zbudžanské deti.

HUDBA V ZBUDZI SPOJILA ĽUDÍ

V srdci Zbudze, v Kostole Sedembolestnej Panny Márie, sa 28. júla rozozvučala hudba, ktorá spojila ľudí z rôznych regiónov. Organový koncert – už tradičné letné kultúrne podujatie, sa tento rok konal po tretíkrát. Novinkou bola prítomnosť speváckych čísiel, čím podujatie získalo nový rozmer a jeho ústredným mottom sa stal výrok: *„Kto spieva (a hrá), dvakrát sa modlí“*.

Na podujatí zazneli skladby od rôznych významných autorov, interpretované talentovanými umelcami z celého Slovenska. Koncert otvorilo dielo starej organovej hudby od skladateľa Charlesa Alexandra Fessyho – *Rentreé de procesion* v podaní organistu Mateja Kosu, pochádzajúceho z Ružomberka. Po ňom nasledovala novinka podujatia – zborový spev. Chrámový cirkevný spevácky zbor Lusticus zo Starého pod vedením dirigentky Oľgy Bereznaninovej a s korepetíciou realizovanou klaviristkou Adelou Šaffovou zaspieval diela *Zbor židov* od Guiseppe Verdiho a *Chválospev*. Pri skladbe Zbor židov išlo o transkripciu zo skladateľovej opery *Nabucco*. Po zbore obohatil koncert svojou organovou improvizáciou Richard Horkay z Hrane. Potom zaznela organová skladba od francúzskeho skladateľa Caesara Francka s názvom *Praeludium*. Išlo o krátku, avšak zvukovo bohatú miniatúru tohto skladateľa. Interpretoval ju Patrik Baňas, organista z Dolného Kubína. Nasledujúca organistka Dana Martinkovičová zo Zlatých Moraviec zahrala známu skladbu od komponistu Benjamina Carra – *Variations on Sicillianhymn*. Išlo o pár malých skladbičiek, ktoré variovali známu tému v rôznych úpravách a štýloch. Od barokového velikána Johana Sebastiana Bacha bolo prezentované známe organové *Prelúdium a Fuga C-Dur BWV 553*, ktoré naozaj autenticky a presvedčivo interpretoval Benedikt Maťuš, napriek tomu, že jeho hlavným nástrojom nie je organ. Ďalšia skladba, *All' Offertorio* od Domenica Zipoliho, sa krásne niesla v duchu obdobia a miesta, v ktorom bola napísaná, a to v období baroka v Taliansku. Autenticky ju podal Patrik Baňas, ktorý registráciou nástroja a vhodnou dobovou artikuláciou ľuďom veľmi dobre odprezentoval talianske barokovú hudbu. Johan Sebastian Bach napísal *prelúdium C-dur* pôvodne pre klavír a zasadil ho do svojej zbierky nazvanej *Dobre temperovaný klavír*, avšak existujú aj úpravy tejto skladby, aby dobre vyznela aj na organe. Práve jednu z takýchto úprav na koncerte zahrala Dana Martinkovičová. Georg Friedrich Händel, ktorý bol jedným z hlavných pilierov barokovej hudby, pôsobiaci prevažne v Anglicku, napísal *Operu Xerxes HWV 40*. V tomto diele sa nachádza krásna Ária – *Ombramaifu*, ktorá má úpravu aj pre organ. Zahral a dramaticky ju interpretoval Adam Hvolka, organista z Dolného Kubína. Zvuk organa na chvíľu vystriedali krásne tóny huslí, na ktorých hral Benedikt Maťuš. Benedikt husle študuje na konzervatóriu a aj napriek svojmu nízkemu veku je majster svojho remesla. Poslucháči sa o tom mohli presvedčiť pri počúvaní *Labutieho jazera* od ruského skladateľa Piotra Iljiča Čajkovského v úprave pre husle a klavír. Benedikt v spolupráci s korepetítorkou Janou Čisárovou zaplnil celý kostol krásnou a ladnou hudbou, ktorú pri hre na husliach vytváral. Adela Šaffová, organistka zo Zbudze, zahrala skladbu skomponovanú jej bývalým učiteľom Petrom Frankom, ktorý sa venoval okrem učenia hry na organe aj kompozícii, s názvom *Introdukcia*. Išlo o energickú skladbu v modernom štýle, ktorá kontrovala svojím charakterom iným vážnym skladbám hraným či spievaným na koncerte.

***Poďakovanie starostu M. Havrillu A. Šaffovej a ostatným hudobníkom a speváko**m.* Snímka: AF

Od organa sme sa v ďalšom hudobnom čísle presunuli k spevu. *Biblická píseň* od Antonína Dvořáka je veľmi krásna, no zároveň veľmi náročná pieseň na spevácku techniku a prejav. Je potrebné vedieť svoj hlas ovládať, aby charakter tejto nádhernej kompozície nezanikal. S tým si hravo poradila Adriana Ďurčanská z Rajca. Svojim spevom v klavírnej spolupráci s Matejom Kosom učarovala publiku natoľko, že potlesk bol priam nekonečný. Do tejto atmosféry nastúpil Adam Hvolka s organovou skladbou *Souvenir Op. 65*, od francúzskeho skladateľa Marcela Duprého a interpretáciou tohto malého, no zároveň veľmi prepracovaného meditačného diela celé publikum uviedol do zamyslenia sa a meditácie. Po tomto čísle opäť predviedol svoju hudobnú virtuozitu huslista Benedikt Maťuš, ktorý zahral od ďalšieho veľkého skladateľa barokového obdobia Antonia Vivaldiho *Husľový koncert č. 8 G-dur 1. časť*. Išlo o technicky veľmi náročnú skladbu, ktorú však Benedikt s prehľadom zvládol v spolupráci s klaviristkou Katarínou Franekovou. Nasledovalo číslo, ktoré bolo na koncerte veľmi špecifické. Išlo o spevácky duet v podaní Adriany Ďurčanskej a Adama Hvolku. Spoločne interpretovali známu a krásnu skladbu *Ave Maria* od talianskeho skladateľa Gulia Caccini-ho. Ich hlasy spolu krásne ladili a svojím spevom s korepetítorkou Janou Čisárovou, ktorá zabezpečila klavírny sprievod, publikum naozaj očarili. Adam Hvolka v ďalšom čísle pokračoval v speve piesňou *Dumka* od Ladislava Stančeka. Išlo o pieseň s hlbokou myšlienkou a poslucháči spevákov prejav ocenili mohutným potleskom. Klavírny sprievod zabezpečil Matej Kosa. Následne hlavnú úlohu opäť prebral organ. Matej Kosa zahral rytmickú skladbu starej organovej hudby s názvom *Mohrentanz* od autora menom Tielman Susato. Ďalšie číslo možno spojiť s tým predchádzajúcim, keďže sa jednalo o blok rytmickej starej, tanečnej hudby. Po skladbe *Mohrentanz* teda nasledovalo veľké prekvapenie pre poslucháčov. Na organe zaznel cyklus renesančných tancov zo 16. storočia, ktoré hral Matej Kosa. Nebolo to však len také hranie. Toto číslo bolo veľkým prekvapením, ktoré si hudobníci pre publikum pripravili. Adam Hvolka dopĺňal tieto diela hrou na perkusie (bubon, paličky, rolničky, tamburína). Spojenie všetkých týchto prvkov viedlo ku vytvoreniu krásnej renesančnej atmosféry a vyčarovaniu úsmevu na tvári všetkých, ktorí prišli na koncert. Zároveň išlo o hudbu, ktorá dovtedy pravdepodobne v tomto chráme ešte nezaznela. Záver koncertu patril spoločnému vystúpeniu všetkých účinkujúcich. Vytvoril sa veľký spevácky zbor, ku ktorému sa pridali aj deti, ktoré majú hudbu v srdci a s radosťou sa zapojili do tejto výnimočnej chvíle. Za doprovodu huslí Benedikta Maťuša a klavíra Jany Čisárovej sme zaspievali antifonálny spev *Ja som vinič*... Celé toto veľké zoskupenie svojou nežnou, no silnou rukou dirigovala Oľga Bereznaninová vo veľkolepej atmosfére. Každý tón zaznieval ako posolstvo, ktoré naplnilo srdcia prítomných. Po skončení zaznel dlhotrvajúci potlesk, ktorý sa niesol vďakou a obdivom zo strany publika.

Veľké **poďakovanie** patrí **organistke Adele Šaffovej, farskej rade obce Zbudza, duchovnému otcovi ThDr. Danielovi Bolešovi PhD., starostovi obce Zbudza Ing. Matejovi Havrillovi, sponzorom** a **všetkým umelcom**, ktorí svojím talentom a zanietením priniesli tento výnimočný umelecký zážitok. Koncert bol dôkazom, že hudba je stále živou a silnou súčasťou našej kultúry a dokáže spájať ľudí naprieč generáciami a regiónmi. Sme radi, že aj v dnešnej dobe sa stále nájdu mladí ľudia, ktorí majú záujem o štúdium vážnej hudby. Majú odvahu predstaviť svoj talent a tvrdú prácu. O to viac hudbou potešia ľudí, ktorí si ich prídu vypočuť a ich vystúpenie naplní srdcia poslucháčov radosťou a obdivom.

AH a kol.

MLADÍ SPEVÁCI

Spev je najlepšou formou modlitby, je to akási dorozumievacia reč medzi Bohom a človekom. Už sv. Augustín hovoril, že „Kto spieva, dvakrát sa modlí“. V rímskokatolíckom kostole Sedembolestnej Panny Márie v Zbudzi na svätých omšiach a pri rôznych cirkevných sviatkoch – Vianoce, Veľká noc, odpustová slávnosť obohacuje spev zbor mladých spevákov. Mladá kantorka Adela Šaffová skĺbila skupinku deti i mládežníkov, ktorí pod jej trpezlivým vedením spievajú žalmy, prosby i duchovné piesne. Na augustovom organovom koncerte si zaspievali s mladými hudobníkmi i s Chrámovým cirkevným speváckym zborom Lusticus zo Starého. Je dobré, že deti už v ranom veku získavajú aj takouto formou vzťah k umeniu, hudbe a Bohu. A aj keď sa im niekedy nepodarí zaspievať čistý tón je dôležité, že spievajú s vierou a láskou. Text a foto: A.F.

VIANOČNÁ TRŽNICA

Tretia adventná nedeľa je v našej obci už tradičným termínom, kedy sa koná charitatívne kultúrno – spoločenské podujatie pod názvom Vianočná tržnica. V tomto roku, **15. decembra 2024,** sa uskutočnil jubilejný **5. ročník** tohto predvianočného podujatia. Atmosféru prichádzajúcich Vianoc spestrili **deti z materskej školy** a **žiaci zo základnej školy** ponukou svojich výrobkov za symbolické ceny. Výsadu udelenia trhových práv obci Staré pripomenuli pozvaní **remeselníci,** ktorí ponúkali svoje výrobky a prítomní hostia si **mohli zakúpiť produkty z medu a včelieho vosku, vianočné zdobené perníky** a **šperky** vyrobené šujtášovou metódou. V sprievodnom programe, s koledami a vinšmi, vystúpili **deti z materskej školy, žiaci zo základnej školy, mužská folklórna spevácka skupina Starjani** a **folklórna skupina Harčarki z Pozdišovec.**

Nechýbalo ani občerstvenie. Tradične bolo v ponuke **starostovské varené víno, teplý čaj** a podávaná bola aj **chutná vianočná kapustnica s klobásou.** ***-mib-***

Z vystúpenia staranských ratolestí na Vianočnej tržnici. *Snímka: JPZ*

Staranských "trhovníkov" prišli pozdraviť Harčarki z Pozdišovec.
Snímka: JPZ

FERDINAND I. HABSBURSKÝ

V Starom sa nedávno uskutočnil jubilejný **5. ročník Vianočnej tržnice,** ktorá sa koná od roku 2018 (s výnimkou covidových prestávok) na **počesť udelenia trhových a jarmočných práv** niekdajšiemu rovnomennému mestečku. Stalo sa tak **v roku 1563** za vlády rímsko-nemeckého **cisára Ferdinanda I. Habsburského.**

Ferdinand I. sa narodil v roku 1503, od roku 1526 bol českým a uhorským kráľom, od roku 1531 rímskym kráľom a od roku 1558 rímsko-nemeckým cisárom a je považovaný za zakladateľa rakúskej línie Habsburgovcov. V súkromí veľmi starostlivý otec 15 detí (ktoré sa narodili počas 26 rokov trvajúceho manželstva s Annou Jagelovskou), a milujúci manžel, zomrel v roku 1564 vo veku 61 rokov. ***PZ***

Mikuláš medzi deťmi. *Snímka: JPZ*

MIKULÁŠ MEDZI DEŤMI

V deň svojho sviatku zavítal medzi deti našej obce **Mikuláš so svojimi pomocníkmi – anjelom a čertom.** Spoločne sme ho privítali v miestnej telocvični. Prítomných hostí, ale aj Mikuláša s pomocníkmi, deti potešili kultúrnym pásmom vinšov a piesní s vianočnou tematikou. Za odmenu ich Mikuláš **obdaril sladkými balíčkami** a naprázdno neodišli ani ostatné deti zo Starého, ktoré prišli Mikuláša pozdraviť. Všetci si spoločne **pochutnali na pripravených kysnutých koláčoch, „skrucaňikoch", muffinoch a teplom čaji.** Záver tohto pekného podujatia patril opäť deťom, ktoré sa vyšantili na **Mikulášskej diskotéke.** Predvianočnú atmosféru zvýraznilo **rozsvietenie vianočného stromčeka** a **vianočnej výzdoby po celej obci.** **(M.B.)**

❖ ❖ ❖

V tento pekný deň sme mali v našej spoločenskej miestnosti v Oreskom neobyčajného hosťa, ktorý rozžiaril deň všetkým prítomným. **Mikuláš,** sprevádzaný svojimi tradičnými **pomocníkmi – čertom a anjelom** zavítal medzi nás **7. decembra,** aby priniesol radosť, smiech a samozrejme sladkosti. Túto sviatočnú chvíľu otvorila pani starostka a vyzvala deti do tanca, na takú **mikulášsku diskotéku.** Nechýbal **vyzdobený stromček,** ktorý dotváral tú pravú vianočnú atmosféru. Mikuláš mal pripravené **vrecia plné prekvapení** a s úsmevom oslovoval každého, kto sa odvážil pristúpiť. Čertík si značkoval sadzou tých menej poslušných a anjelik nebeským prachom tých, ktorí poslúchali celý rok. Pre detičky boli pripravené aj **tvorivé dielne.** Nechýbalo občerstvenie – **chutné koláčiky, teplý čajík** či **káva** a **voňavé vianočné vínko.** Detičiek bolo neúrekom a detská radosť a štebot ich hláskov sa niesol miestnosťou. Najkrajšie na celej udalosti bolo, že sa podarilo spojiť rodinky a vytvoriť tak príjemnú chvíľu, na ktorú budú spomínať. Ďakujeme Mikulášovi, anjelovi a čertovi za to, že nám pripomenuli, aké je dôležité šíriť dobro a radosť. Tešíme sa na Teba aj o rok, milý Mikuláš. **(M.M.)**

V MATERSKEJ ŠKOLE V STAROM

TÝŽDEŇ VEDY A TECHNIKY

*V rámci **Týždňa vedy a techniky** sme v našej Materskej škole v Starom privítali **študentky fyzikálneho záujmového útvaru Gymnázia Ľudovíta Štúra v Michalovciach** pod pedagogickým vedením **RNDr. Jany Čisárovej PhD.** Pre deti našej MŠ a žiakov Základnej školy v Starom pripravili zaujímavé fyzikálne pokusy.*

Deti si vyskúšali ako a prečo vzniká mrak, vytvorili si dúhu, dozvedeli sa zaujímavé poznatky o váhe telesa, hustote kvapaliny či gravitačnej sile a magnetickom poli. Boli nadšené a verím, že aj takýmto hravým spôsobom získali mnoho fyzikálnych poznatkov, ktoré vidia v bežnom živote.

ZDRAVÉ STRAVOVANIE

*Ľudová múdrosť hovorí: **„Každý deň jablko, od lekára ďaleko …"** No nielen jabĺčko, ale aj iné chutné plody z našich záhrad si mohli deti vychutnať v MŠ v Starom v rámci **pravidelného vzdelávania detí o zdravom stravovaní.** Zároveň sa dozvedeli o dôležitosti konzumácie ovocia a zeleniny pre naše zdravie a o ich prospešnosti pre naše trávenie. Okrem toho si ovocie a zeleninu vystrihli, vymalovali, nalepili, hrali sa rôzne hry spojené s ovocím a zeleninou, tancovali na pesničky, zaspievali si a nakoniec ich čakala sladká, voňavá ovocno – zeleninová hostina. Veríme, že aj takýmito aktivitami prispejeme k zvýšenej konzumácie ovocia a zeleniny u detí už v rannom veku.* ***MP***

KTO BOL GEJZA E. J. ZICHY

"V piatok 18. januára 1901 prednesie gróf Gejza Zichy svoj koncert pre ľavú ruku, s ktorým sa už preslávil po svete. Je to koncert pre klavír a orchester a priatelia hudby si ho budú môcť vypočuť v Župnom dome. Časť zisku venuje gróf Zichy na pomník Franza Liszta." Toľko stručná správa z bratislavských novín Pressburger Zeitung zo začiatku roka 1901.

Kto bol gróf Gejza Emil Ján Zichy, ako znie jeho plné meno? Milovníkom histórie či vážnej hudby ho určite nijako zvlášť predstavovať netreba. Ale pre istotu. G. Zichy sa narodil 23. júla 1849 v kaštieli v Starom rodičom Leopoldovi a Márii Zichyovcom. Jeho matkou totiž bola Mária Johana Kunigunda Zichy, rodená Starajová. Bola najmladšou dcérou Vincenta Staraja a Janky Starajovej, rodenej Sirmajovej, ktorá bola slovenskou žiačkou klaviristu, kapelníka a pedagóga Jána Nepomuka Hummela.

Gejza, ako 14-ročný, v septembri 1863, trávil spoločne s rodičmi a tromi staršími bratmi školské prázdniny na jednom z letných sídiel v Maďarsku. 24. septembra bol účastníkom poľovačky, ktorá kruto zasiahla do jeho života. Pri neopatrnom narábaní s puškou prišiel totiž o celú pravú ruku. Pozoruhodné je, ako sa s týmto hendikepom neskôr vyrovnal. Po zotavení napísal: "Bol som zbabelé dieťa bez vôle a za pár mesiacov zo mňa nešťastie vyformovalo energického, statočného chlapca". Krátko pred dovŕšením 17. roka mal samostatný koncert v Bratislave, kde za svoj výkon zožal uznanie. Študoval právo na Královskej právnickej akadémii v Bratislave a po skončení štúdia sa rozhodol naplno venovať hudbe!

Ešte ako 3-ročný začal "kalimpovať" na matkinom klavíri. Prvého učiteľa (Machalický) dostal ako 5-ročný. Na otázku otca, „napreduje ten malý muzikant dobre?“, jeho učiteľ povedal, že „pravá ruka je mimoriadne šikovná, ale ľavá nikdy nič.“ Hru na klavír študoval u Carla Mayerbergera a Roberta Volkmanna, ďalších 5 rokov sa učil u Franza Liszta. Ako jednoruký klavirista vzbudzoval nadšenie publika. Koncertoval po celej Európe – okrem Rakúsko-Uhorska v Nemecku, Francúzsku, Dánsku, Belgicku, Holandsku, Taliansku, Švajčiarsku, Švédsku, Nórsku, Rusku, Rumunsku a iných krajinách. Skomponoval najmenej 5 etudí, orchestrálny koncert, sonátu a 6 opier – Hradný príbeh (1888), Alár (1896), Majster Roland (1899), Nemo (1905), František Rákoci (1909) a Radosti (1912). Výnosy z koncertov venoval takmer výlučne na charitatívne účely. Bol prezidentom Národného konzervatória v Budapešti. Jeho kariéra klaviristu vyvrcholila priateľstvom s Lisztom, ktorého spoznal vďaka manželstvu s Melindou Karátsonyi, dcérou grófa Guida Karátsonyiho (svadba bola 10. septembra 1871 a z manželstva sa narodilo 6 detí), jedného z najväčších Lisztových obdivovateľov.

"Lustikus", ako ho prezývali jeho bratia, bol vo svojom odbore najväčším "zázrakom" tejto doby. Okrem koncertovania aj šermoval a písal (divadelná hra "Len nijaká opera"). Z literárnej tvorby možno spomenúť nasledujúce diela: Sen (1872), Cesta ku šťastiu (1875), Láska je vojna (1876), Dobrodružstvo v Škandinávii (1887), Tri týždne v Petrohrade (1889), Posledné básne (1892), Katolícka cirkev v Maďarsku (1895), Dolores (1902), Spomienky (1912) a iné. Za svoje výkony si zaslúžil uznanie aj samotného Franza Liszta. Roku 1901 mu bol udelený Veľký kríž Rádu Františka Jozefa.

Gejza E. J. Zichy, bratranec Irmy Stárajovej, v staršom veku.

Snímka: inet

Gróf Gejza Emil Ján Zichy – spisovateľ, dramatik, skladateľ, jednoruký klavirista, člen štátnej rady, c. k. komorník, člen hornej komory – utrpel v roku 1821 mozgovú príhodu a zvyšok svojho života trávil v rodinnom kaštieli v Tetétlene, kde písal svoje memoáre. Zomrel 24. januára 1924 v Budapešti v dôsledku komplikácií spôsobených chrípkou. K množstvu ocenení, ktoré sa mu za jeho činnosť dostalo, patrí aj ocenenie magistrátu hlavného mesta Maďarska Budapešti, ktorý po tomto staranskom rodákovi pomenoval jednu z ulíc v mestskej časti Pešť. Nesie názov Zichy Géza utca.

Spracoval J. P. Zemplínsky

Vojvodkyňa Klotilda Sasko-Koburská, cisárovná Alžbeta Bavorská (Sissi) a grófka Irma Stárajová – posledná dvorná dáma cisárovnej.

Fotomontáž – zdroj: internet

POSLEDNÁ DVORNÁ DÁMA CISÁROVNEJ

O rakúskej cisárovnej Alžbete alebo Sissi jej obdivovatelia vedia, že milovala všetko uhorské. Bola to ona, ktorá presvedčila cisára Františka Jozefa, aby súhlasil s dualistickým rozdelením ríše. Nakoniec Maďari ju za to nesmierne milovali a doteraz je tam veľmi obľúbená. Jej poslednou dvornou dámou a priateľkou sa stala v roku 1894 Irma Stárajová, ktorá s ňou bola aj v posledných chvíľach jej života...

V šesťdesiatych rokoch 19. stor. vymenila cisárovná pridelené dvorné dámy za ženy z Uhier. Aký dôvod uviedla? Vraj si chce rozšíriť vedomosti o tejto krajine. Zámienka! V skutočnosti chcela so svojimi dôverníčkami rozprávať v jazyku, ktorý vo Viedni okrem cisára málokto ovládal. Najväčšej obľube sa u Sissi tešila Ida Ferencziová, ktorá prišla k cisárovnej ako jedna z prvých a vlastne ani nemala pre službu na dvore predpoklady. Pochádzala totiž len z nižšej šľachty. Lenže práve to Sissi lákalo! Poctiť nižšie postavenú osobu privilegovaným miestom a pozorovať, ako na to reagujú ľudia na dvore. Ida si pomerne rýchlo získala absolútnu dôveru cisárovnej, a dokonca sa jej dostalo privilégia, že si smela so Sissi tykať! Aj ďalšie maďarské dvorné dámy brala cisárovná skôr ako kamarátky a spojenkyne a veľmi ťažko niesla, keď sa mali vydávať. Z dochovanej korešpondencie vidieť, že ich od sobášov odhovárala. Nerada si zvykala na niekoho iného. Egoisticky sa domnievala, že pokiaľ už niekoho poctila svojou priazňou, je povinný jej zachovať vernosť! Nesmierne poctenou sa cítila aj **Irma Stárajová (1863 – 1940),** keď k nej dostala pozvanie.

Irma, resp. Mária Amália Jozefína, sa narodila ako piate dieťa do uhorskej šľachtickej rodiny Viktora Stáraja a Márie, rod. Törökovej v Starom, vtedy už upadajúcom mestečku, od ktorého rod dostal pomenovanie. Irme sa dostalo patričného vzdelania, naučila sa okrem maďarčiny hovoriť aj nemecky a francúzsky a osvojila si znalosti dievčaťa zo šľachtickej rodiny.

Keď dostala čerstvá tridsiatnička v roku 1894 od cisárovnej pozvanie do kúpeľného mestečka Bad Ischl, bola prekvapená i polichotená. Cisárovná hľadala novú dvornú dámu, zatiaľ len na skúšku. Všetky predošlé uhorské šľachtičné už postupne prestali stačiť cisárovninym nárokom, prípadne dôvodom ich odchodu bol sobáš. Tak to bolo aj v prípade grófky Janky Mikesovej, ktorá v roku 1894 odporučila cisárovnej práve Irmu Stárajovú. Odporúčanie nebolo vôbec náhodné. Irma sa už v mladom veku v roku 1887 ako dvorná dáma vojvodkyne **Klotildy Sasko-Kobursko-Saalfedskej/Gothajskej,** manželky rakúskeho arcivojvodu Jozefa Karola, **stala držiteľkou Rádu Hviezdového kríža.** Bol to najvyšší rád pre ženy, ktorému predsedala manželka vládnuceho panovníka (v tom čase Alžbeta Bavorská – Sissi, manželka cisára Františka Jozefa). Spolu s ocenením dostala zároveň doklad o udelení insígnie na pergamenovej listine s tlačeným aj písaným textom v nemeckom jazyku.

Vyhovieť Alžbetiným nárokom nebolo jednoduché. Od smrti syna Rudolfa ju už nič netešilo, dokonca ani jej milovaný palác Achilleion na ostrove Korfu. Nová dvorná dáma musela byť fyzicky zdatná, aby udržala s hyperaktívnou cisárovnou krok. Nepotrebovala žiadne nákladné toalety, ale dobré nohy, poriadnu obuv a športové oblečenie do vetra a dažďa. Pretože cisárovná takmer nejedla, od dvornej dámy sa očakávalo, že ani ona jedlu „príliš neublíži“. Prvá veľká cesta Irmy v službách cisárovnej po európskych letoviskách začala 1. decembra 1894 na zámku Miramare a trvala päť mesiacov. Potom ju

Alžbeta prepustila, takže sa Irma domnievala, že to bola len jednorazová záležitosť a že sa lúči navždy.

Aké bolo jej prekvapenie, keď ju o pár mesiacov neskôr cisárovná požiadala o doprovod na niekoľkotýždennom pobyte vo Francúzsku. Keďže **Sissi bola s Irmou spokojná, menovala ju v novembri 1895 za svoju oficiálnu dvornú dámu.** Jedným z dôvodov bolo aj to, že Irma Stárajová bola o viac než 25 rokov mladšia než cisárovná, takže stačila jej svižnému tempu. Bola to veľmi empatická dáma a cisárovná si ju veľmi obľúbila a dôverovala jej.

Irma sprevádzala Sissi i na jej poslednej ceste v septembri 1898 k Ženevskému jazeru. Tento pobyt sa stal cisárovnej osudným. Taliansky anarchista Luigi Lucheni, ktorý sa netajil nenávisťou voči aristokracii, mal v pláne uskutočniť „niečo veľké“. Rozhodol sa spáchať atentát na francúzskeho princa Henricha Orleánskeho. Lenže ten svoj plán zmenil, a tak si ako náhradnú obeť vyhliadol cisárovnú Sissi, taktiež aristokratku. Tá síce v posledných rokoch cestovala inkognito napríklad ako grófka Hohenembs a pod týmto menom sa ubytovala v ženevskom hoteli Beau Rivage, lenže hneď tri ženevské listy odhalili jej identitu, a tým bol osud cisárovnej spečatený.

Práve **Irme vďačíme za nevšedné a určite najautentickejšie svedectvo o tragickej udalosti,** ktorá sa odohrala **na brehu Ženevského jazera 10. septembra 1898. Cisárovná vydýchla v jej náručí hodinu po atentáte.** V deň pohrebu cisárovnej Sissi 17. septembra 1898, **založil cisár na jej pamiatku „Alžbetin rád“** a **ako prvú ním vyznamenal grófku Irmu Stárajovú.** Tá sa po atentáte stiahla z verejného života a vrátila sa na rodinné panstvo.

V roku 1909 napísala Irma o cisárovnej knihu *Aus den letzten Jahren der Kaiserin Elisabeth*, ktorá vyšla aj v češtine pod názvom *Poslední léta císařovny Alžběty*. Líči v nej obdobie, ktoré prežila po boku cisárovnej, ktorá ju brala viac ako priateľku než dvornú dámu. Kniha cisárovnú pochopiteľne idealizuje, podobne ako slávna rakúska filmová trilógia z päťdesiatych rokov 20. stor. s Romy Schneiderovou v hlavnej úlohe.

Grófka **Irma Mária Amália Jozefína Stárajová** sa nikdy nevydala a **zomrela v roku 1940 vo veku 77 rokov** na svojom panstve **v Sobranciach** a pochovaná je na tamojšom cintoríne.

Z češtiny preložil a upravil
J. P. Zemplínsky

Vo veľkej imperiálnej vojne hynuli aj vojaci zo Zbudze

„ZA CISÁRA PÁNA A JEHO RODINU“

V lete roku 1914 začalo Rakúsko-Uhorsku Prvú svetovú vojnu útokom na Srbsko. Militantné rakúsko-nemecké duo zatiahlo do dovtedy najväčšej vojny celú Európu (pridala sa k nim Osmanská ríša a mnoho menších štátov a závislých území). Na druhej strane, ku spojeneckej Dohode sa neskôr pridali USA a Japonsko, vojna sa stala svetovou. V Európe boli najdôležitejšie tri bojiská. Najbližšie k nám bol na severovýchode tzv. „východný front“. Svedkom bojovej konfrontácie sa v rokoch 1914 – 1915 stala i severovýchodná časť Slovenska (ofenzíva cárskych vojsk – Karpatská zima). Dňa 24. novembra 1914 vstúpili ruské vojská (jednotky generála Kornilova) do Humenného.

Najbližšie k našej obci sa dostal front na Krivoštianku nad Starým, ktoré sa ocitlo vo frontovom pásme. Niekoľko dní a nocí bolo počuť dunenie kanónov aj v Zbudzi a cez obec viedla eskorta zajatých „Moskaľov“, na ktorých sa „Zbudzaňe“ chodili pozerať. Po vzdialení sa frontu našli obyvatelia Starého pri ohnisku nad obcou v lese „fínsky nôž“, ktorý tam pravdepodobne zanechali cárski prieskumníci.

V bojoch na východných a južných bojiskách Európy padli či zahynuli viacerí občania zo Zbudze (podľa vojenských matrík úmrtí - sterbregister, či zoznamov strát - verlustliste). Mnohí vojaci zo Zbudze sa priamo zúčastnili vojnových operácií, najmä v radoch 66. pešieho pluku rakúsko-uhorskej armády (k. u. k. Infanterie Regiment Nr. 66, základňa Užhorod), doplňovaného aj v Zemplínskej župe.

Pri ústupových bojoch s cárskou armádou **padol 23-ročný Michal Zužo (*1891, Zbudza – †31.10.1914)** blízko Rudiny pri Komarove (Komarów, v súčasnosti juhovýchodné Poľsko). Jeho telo ostalo na nepriateľskom území. Ako slobodník velil družstvu guľometčíkov, ranený bol do hlavy, podľa záznamov bol ženatý.

Michal Hruška / v zápise Michael Hruska **(*1892, Zbudza – †29.7.1915, Bjelovar), 23-ročný** desiatnik 6. roty zomrel v poľnej vojenskej nemocnici v Bjelovare, v súčasnosti severné Chorvátsko. Pochovali ho 31.7.1915 na miestnom rímskokatolíckom cintoríne.

Vojak **Michal Kločanka,** v zápise Klocsenka Mihály **(*1876),** bývajúci v Zbudzi, tiež príslušník HIR. Nr. 9, jeho 10. roty, **padol na východnom fronte 5.10.1916,** ako **40-ročný.** Stručný zápis v zozname strát (verlustliste).

V 32. prápore poľných strelcov (k. u. k. Feldjägerbataillon No. 32, skr. FJB 32, základňa Prešov) slúžil **Juraj Jacko (*1895, Zbudza - †2.10.1916).** V auguste 1914 sa jeho manželke Márii narodil syn Michal. Jurajovi sa osudnou stala záverečná fáza Brusilovovej ofenzívy na prelome septembra – októbra 1916. V dňoch 29.9.-6.10. prebiehali ťažké boje o výšinu „Lysonia“, kóta 399, pri mestečku Brzezany (vtedy východná Halič), v súčasnosti Бережани (záp. Ukrajina). Juraj Jacko **padol ako 21-ročný** dňa 2.10.1916, ale pochovali ho až po dobytí výšiny 8.10.1916. Iné zdroje udávajú mierne odlišné dátumy.

Prvá svetová vojna, známa aj ako Veľká vojna, bol ozbrojený konflikt, ktorý znamenal najväčšie straty obyvateľstva v slovenských dejinách. V období rokov 1914 – 1918 bolo z územia súčasnej Slovenskej republiky zmobilizovaných približne 400 000 vojakov (asi sedmina jeho vtedajšieho obyvateľstva), z nich 69 000 padlo, zomrelo v dôsledku zranení, zahynulo v zajatí, alebo ostalo trvalo nezvestných a vyše 61 000 bolo trvalo zmrzačených. Rozsah mobilizácie ľudských zdrojov a počet strát na životoch počas Prvej svetovej vojny trojnásobne až štvornásobne prevyšoval rovnaké ukazovatele za obdobie Druhej svetovej vojny zo strany slovenského obyvateľstva.

Anton Meteňko

ATRAKTÍVNA SÚŤAŽ

Dňa 17. augusta 2024 sa na futbalovom ihrisku v Zbudzi konal nultý ročník súťaže vo varení kotlíkového guláša, ktorý zorganizoval poslanec obce Zbudza Jaroslav Dudáš. Do súťaže sa zapojilo 7 tímov (4 pivá, OZ Zbušok, Gajdoš, Horný koniec, Guľášpartia, Baku a Daverstav). Tímy mali za úlohu uvariť kotlíkový guláš v časovom limite 4 hodiny z vlastných surovín podľa svojho výberu. Počas varenia boli pre súťažiacich prichystané aj rôzne súťaže, ako pitie piva z misky pomocou lyžičky, súťaž o najdlhšiu zemiakovú šupku, súťaž v držaní 0,5 l piva s vystretou rukou. Nálada a počasie boli perfektné počas celého trvania súťaže. Trojčlennú porotu tvorili kuchár Maroš Peťo z penziónu Juliana a youtuberi Radoslav Onderčan a Blažej Szabo. Na prvom mieste sa umiestnili členovia tímu 4 pivá (viď: foto), 2. miesto obsadil tím OZ Zbušok a 3. miesto tím Gajdoš. Víťazné guláše sa bleskurýchlo rozdali divákom a po skončení súťaže sa konal ešte futbalový turnaj. ***-zb-***

Toto sú víťazi nultého ročníka súťaže vo varení guláša. Snímka: ZB

Predvianočné a vianočné obdobie je charakterizované nielen všade prítomnými reklamami, ale aj množstvom ľudových zvykov, ktoré sa napriek zmene spôsobu života v posledných desaťročiach zachovali až doteraz. K nim patrí nesporne aj betlehemská obchôdzka po dedine, nie však s jasličkami, ale s maketou kostola. K udržiavaniu tejto tradície prispieva aj pätica mládencov zo Zbudze. Snímka: ZB

OBRANCOVIA SLOVENSKA ZO ZBUDZE

Príslušníci povstaleckej 1. čs. armády na Slovensku, účastníci SNP, tvorili významnú skupinu vojakov, zapojených do boja za slobodu a na obranu Slovenska. Narukovali ako vojaci Slovenskej armády, no pod vplyvom udalostí sa mnohí zapojili do Slovenského národného povstania. Zo Zbudze poznáme viacero takýchto obrancov Slovenska, vtedy mladých chlapov, ktorí sa postavili proti nemeckej nacistickej okupácii v auguste 1944. Piati z nich sa v tom čase nachádzali na území Slovenska.

Michal BARAN sa narodil **16. augusta 1922** vo Vinnom. Ako vojak Slovenskej armády (narukoval 1.10.1943) sa neskôr zúčastnil SNP. Do boja za oslobodenie sa zapojil ako partizán v období od 5.9.1944 do 11.4.1945 v partizánskom oddiele „Jegorov“ ako guľometník a veliteľ guľometného družstva. Keď sa oddiel prebil cez front, podľa záznamov, bol M. Baran dňa 3.5.1945 prezentovaný do čs. armády a pridelený k 20. pešiemu pluku ako príkazník a spojka. Dlhé roky pracoval v JRD Zbudza ako vedúci stavebnej výroby. **Zomrel 17. februára 1985.** Pochovaný je na miestnom cintoríne v Zbudzi, v rodinnom hrobe spoločne s manželkou Helenou.

Michal FERKO sa narodil **6. februára 1921** v Zbudzi. Dňa 18.3.1942 bol odvodovou komisiou v Michalovciach odvedený do vojenskej prezenčnej služby. Ako vojak Slovenskej armády 1.10.1942 nastúpil do 1. eskadróny k jazdeckému prezvednému oddielu Michalovce. Dňa 1.6.1944 bol povýšený na slobodníka. Jednotka bola presunutá do Brezna n/Hronom. Niečo vyše mesiaca pred jeho predpokladaným odchodom do civilu vstúpila nemecká armáda (wehrmacht) a ďalšie vojenské okupačné jednotky na územie Slovenska. M. Ferko bol 1.9.1944 preložený do Banskej Bystrice a zaradil sa do ozbrojeného povstania československých povstaleckých jednotiek. Po potlačení Povstania sa snažil dostať domov. Poľavil v ostražitosti, čo sa mu vypomstilo. Na železničnej stanici v Michalovciach vystúpil z vlaku priamo do náručia nemeckých tylových jednotiek. Dňa 2.11.1944 bol odvlečený do Nemecka, do koncentračného tábora v mestečku Oberlungwitz. Ako vojnový zajatec tam pracoval vo fabrike, ktorej majiteľ sa volal Karl Liberknecht. Medzi zajatcami boli aj Američania. Tí ho presviedčali, aby sa učil anglicky a po vojne odišiel s nimi do USA. Dňa 14.4.1945 americká armáda oslobodila väzňov z tohto koncentračného tábora. Z Nemecka sa Michal vrátil až 15.6.1945. Podľa spomienok manželky boli zajatci privezení z Nemecka do Bratislavy autami (zrejme až koncom mája 1945, keď bolo ako tak bezpečne). Domov z Bratislavy prišiel pešo a bicyklom. Spoločnosť mu robil kamarát Maskaľ z Petroviec n/L. V roku 1974 bol M. Ferko ocenený Pamätnou plaketou pri príležitosti 30. výročia SNP. Bol vášnivým poľovníkom v PZ Líška Vinné. Aktívne pôsobil aj v ZO SZPB Zbudzi. **Zomrel 23. septembra 2001** ako 80-ročný. Pochovaný je na miestnom cintoríne v Zbudzi spoločne s manželkou Matildou.

Ján HRUŠKA sa narodil **18. augusta 1922** v Zbudzi. Pochádzal zo 6-detnej rodiny. Ján, ktorý dostal meno po otcovi, bol najstarším. Do Slovenskej armády narukoval 1.10.1943. Bol zaradený do brannej moci v pešom pluku 6, od 1.10.1943 do 31.3.1944 peší pluk 6, 5. rota Trebišov. Od 20.2.1944 do 31.3.1944 konal výcvik čaty a roty v pešom pluku 6, 5. rota Trebišov. Od 1.4.1944 do 11.4.1944 bol pridelený k pešiemu pluku 6, 3. rota Trebišov. Od 12.4.1944 do 6.5.1944 bol odoslaný k pešiemu pluku 6, 10. rota Prešov. Dňa 7.5.1944 odišiel do poľa s touto jednotkou. Z posledného listu, ktorý sa dostal k jeho rodičom (dátum 8. máj 1944, pošta Medzilaborce) vyplýva, že ako strelník mal pištoľ a guľomet. Pôsobil v jednotke, ktorá sa dostala až do Paloty. V maličkej dedinke na severovýchode Slovenska sa stretol s Jozefom Dzurjovčinom, starším vojakom, tiež zo Zbudze. Dňa 23.6.1944 sa vrátil z poľa s pešim plukom 2, Trenčín. Od 29.8.1944 do 1.11.1944 bol príslušníkom 1. Čs. armády na Slovensku, z toho od 1.11.1944 do 5.2.1945 v zajatí. V mnohých prípadoch sa nacisti k týmto zajatým slovenským vojakom správali ako k banditom. Dávali ich na roveň partizánov. **Ján Hruška zahynul** na následky konzumácie pokazenej stravy, keď predtým bol dlho veľký nedostatok potravy až hlad, **vo vojenskom koncentračnom tábore v nemeckom Hannoveri,** dňa **5.2.1945** ako zajatec č. 186 605. Bola to prvá obeť Druhej svetovej vojny zo Zbudze.

Ján UJLAKY sa narodil **24. júla 1922** v Zbudzi. Rodičia Michal Ujlaky a Anna rod. Žužová. Do Slovenskej armády narukoval 1.10.1943. Od 1.10.1943 do 15.11.1943 konal základný výcvik jednotlivca v 6. pešom pluku, v Spojovacom stredisku v Prešove. Od 16.11.1943 konal špeciálny výcvik jednotlivca a roja v Spojovacom stredisku ako teleťonista. Od 12.4.1944 do 2.5.1944 sprievodná rota Bardejov, I. prápor. Od 3.5.1944 do 28.8.1944 bol v poli, sprievodná rota T/6 prápor. Dňa 28.8.1944 prerušil základnú službu v dôsledku SNP. Ako priamy účastník Povstania bol po jeho potlačení zajatý a odvlečený do koncentračného tábora v Rakúsku. Po skončení vojny, od 11.6.1945 do 7.3.1946, bol povolaný k pokračovaniu základnej služby k 20. pešiemu pluku ako strelec. **Zomrel 4. septembra 1984.** Pochovaný je na miestnom cintoríne v Zbudzi v spoločnom hrobe s manželkou. Ján Ujlaky bol potomkom jedného z významných zemianskych rodov, ktorý žil v Zbudzi niekoľko storočí.

Ján VITRIKUŠ sa narodil **18. júna 1922** vo Voli. Dňa 1.10.1943 bol prezentovaný k vykonávaniu základnej prezenčnej služby v Slovenskej armáde, zaradený ako vojak k 12. delostreleckému protilietadlovému pluku. Od 1.10.1943 do 15.11.1943 vykonal základný výcvik a od 16.11.1943 do 27.8.1944 bol zaradený do funkcie obsluha svetlometu v spomínanom pluku. Dňa 28.8.1944 prerušil základnú službu v dôsledku SNP. V období od 3.9.1944 do 31.10.1944 sa zúčastnil Povstania. Dňa 30.10.1944 bol odvlečený do nemeckého zajatia. V koncentračnom tábore sa dočkal oslobodenia a konca vojny. Dňa 17.8.1945 prišiel zo zajatia. Dňa 21.8.1945 sa prezentoval k pokračovaniu zákonnej prezenčnej služby. Od 2.9.1945 do 8.3.1946 konal strážnu službu v odd. finančnej stráže. Od 21.8.1945 do 9.3.1946 bol zaradený do funkcie strelec v 20. streleckom pluku. Dňa 10.3.1946 bol prepustený na trvalú dovolenku a dňa 1.4.1946 preložený do zálohy. Ján Vitrikuš si našiel manželku zo Zbudze. Mali spolu tri deti. Z obce sa odsťahovali až keď sa deti dožili dospelosti.

Jediným občanom Zbudze, ktorý doslova priletel brániť Slovensko proti nacistickým okupantom bol Štefan Barna.

Štefan BARNA sa narodil **8. mája 1921** v Kamienke, okres Humenné, rodičom Márii a Štefanovi. Rodina sa neskôr presťahovala do Zbudze. Jeho matka, Mária Barnová, bola dlhé roky riaditeľkou a učiteľkou miestnej Ľudovej školy v Zbudzi. Súčasťou školy bol aj učiteľský byt. Mladý Ťito, ako ho familiárne prezývali, mal tak školu hneď za jeho dverami. Dňa 18.3.1942 bol odvedený pri hlavnom odvode na 24 mesiacov činnej služby. V nástupnom termíne 1.10.1942 bol zaradený do brannej moci, prezentovaný k vykonávaniu vojenskej prezenčnej služby v 6. pešom pluku v Trebišove. Ďalší rok bol zlomový v jeho živote. Slovenská armáda mala v tom čase časť bojovej sily na východnom fronte. Dňa 4.7.1943 odišiel aj Štefan Barna do poľa s 52. peším plukom, v rámci jeho 7. roty k Rýchlej divízii. Po bitke pri Kursku bolo len otázkou času, kedy nacistické Nemecko prehrá celú vojnu. Mnohí príslušníci Slovenskej armády začali uvažovať o prechode k Červenej armáde. K tomuto kroku sa rozhodol aj Štefan. Dňa 15.11.1943 zbehol v poli od 7. roty, bol zajatý a odoslaný do zajateckého tábora č. 82 Usmaň. Odtiaľ bol odoslaný k čs. vojenskej jednotke v ZSSR kde sa hlásil 8.1.1944. Do radov 1. čs. armádneho zboru vstúpil 17. januára 1944 v Jefremove. V rámci 1. ČSAZ v ZSSR sa tu formovala 2. čsl. paradesantná brigáda v ZSSR. Za oficiálny dátum jej vzniku sa pokladá 19. január 1944. Jej členmi boli väčšinou Slováci (príslušníci 1. slovenskej pešej divízie Slovenskej armády, ktorí padli do sovietskeho zajatia koncom roka 1943 a pod.). Ako skúsený frontový vojak bol zaradený do tejto elitnej jednotky medzi prvými. Po veľmi tvrdom výcviku v Jefremove a Proskurove bola táto jednotka nasadená do bojov v rámci Karpatsko-duklianskej operácie. Tu získala veľké bojové skúsenosti, keď bola nasadená do bojov v tesnej blízkosti slovenských hraníc (v dnešnom juhovýchodnom Poľsku). Neskôr, v troch skupinách, bola presunutá na pomoc SNP. Výsadkári najčastejšie pristávali na povstaleckom letisku Tri duby. Medzi odbojovými zložkami pôsobiacimi na Slovensku to bola najelitnejšia jednotka, najlepšie vycvičená a vyzbrojená. Z dnešného pohľadu elitné bojové komando, výsadok. Bola nasadzovaná na najťažšie úseky povstaleckého frontu. Po potlačení Povstania veľká časť jej príslušníkov prešla na partizánsky spôsob boja. Ako čs. partizán pôsobil v partizánskej skupine „Stalin – Jegorov“. **Zomrel 21. októbra 1986.** Pochovaný je na miestnom cintoríne v Zbudzi, v rodinnom hrobe spoločne s manželkou Irenou.

Ing. Mgr. Anton Meteňko, PhD.

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

V II. polroku 2024 sa narodili:

Lenka CHVASTOVÁ, Patrik VOTOČEK, Simona SKLENÁROVÁ (Oreské), Zuzana MIĽOVČÍKOVÁ, Rebeka ONDRUŠKOVÁ (Zbudza).

Uzavreli manželstvo:

Mgr. Martin MRÁZ a Andrea TOVARŇÁKOVÁ, Dušan HOVAN a Barbora ŠMIGOVÁ, Mgr. Tomáš LAZOR a Simona ROMANČÁKOVÁ, Ing. Marek PAVLÍK PhD. a Martina SELECKÁ (Staré), Štefan REBY a Radka KOČERHOVÁ (Zbudza).

Oslávili životné výročia:

50 rokov – Mária HARVILČÁKOVÁ (z Oreského), Ing. Jozef SALOŇ, Mária HUDÁKOVÁ, Vladimír FERENC, Monika BAZSÓOVÁ, JUDr. Lucia ŽUŽOVÁ (všetci zo Starého), Maroš HIRJAK, Alena MINKANIČOVÁ, Jozef PAVLO, Mária BEŇAKOVÁ (všetci zo Zbudze).

60 rokov – Jozef MELKO, Viera VOJTKOVÁ, Katarína ZALUŽICKÁ (všetci z Oreského), Emília RONĎOŠOVÁ, Ján DELING, Eva TIRPÁKOVÁ, Cyril SABO, Peter FEDOR, Antónia BAČOVČÍNOVÁ, Jana ŠMIGOVÁ, Alžbeta KOSCELNÍKOVÁ, Štefan ADAMIK (všetci zo Starého), Katarína KAKOŠOVÁ, Viera HRICIKOVÁ, Jarmila PREPILKOVÁ, RNDr. Janka KUČERAVCOVÁ (všetky zo Zbudze).

70 rokov – Jaroslav KUŽMA, Eva NEDZBALOVÁ (obaja z Oreského), Jozef PALOVČÁK, Helena ČORNEJOVÁ, Marta HUDÁKOVÁ, Valéria HARDIKOVÁ, Mária SKLENČÁROVÁ (všetci zo Starého), Ladislav KUŽMA (zo Zbudze).

75 rokov – Miroslav MELKO (z Oreského), Bernardína DOBOŠOVÁ, Anna IHNÁTOVÁ, Vladimír LISÁK, Jozef SALOŇ (všetci zo Starého).

80 rokov – Anna DELINGOVÁ, Anton DERMEK, Irena KRÁĽOVÁ, Cyril DERMEK (všetci zo Starého), Agnesa HRUŠKOVÁ, Hedviga PULAKOVÁ (obe zo Zbudze).

81 rokov – Helena TIRPÁKOVÁ (z Oreského), Serafína HOLEJOVÁ (zo Starého), Mária ASTRABOVÁ, Viktor CHABA (obaja zo Zbudze).

82 rokov – Katarína KOSTELNÍKOVÁ, Anna PEREXTOVÁ (obe z Oreského), Mária VALOKOVÁ, Jolana ZÁHORČÁKOVÁ, Hedviga MISÁROVÁ, Irena SABOVÁ (všetky zo Starého), Ružena PULAKOVÁ (zo Zbudze).

83 rokov – Angela PASTIRÁKOVÁ, Pavol PASTIRÁK, Štefan TUTKO (všetci z Oreského), Cyril HUĎO (zo Zbudze).

85 rokov – Helena MELNÍKOVÁ, Serafína MELKOVÁ (obe z Oreského), Eva MANDŽÁKOVÁ (zo Zbudze).

88 rokov – Anna DZIVÁKOVÁ (zo Zbudze).

90 rokov – Anna DZURJOVČINOVÁ (zo Zbudze).

91 rokov – Jozefína CIGANOCOVÁ (z Oreského), Kvetoslava PAVLOVČÁKOVÁ (zo Zbudze).

97 rokov – Helena SENTIVÁNIOVÁ (z Oreského).

Opustili naše rady:

Severína BEREŠOVÁ, rod. Kužmová (1941), Ján ŠALATA (1958) – obaja z Oreského, Jozef ADAMIK (1931), Štefan MACEJKO (1931), Helena HUDÁKOVÁ, rod. Staruchová (1933) – všetci zo Starého, Oľga MINKANIČOVÁ, rod. Čikošová (1957), Jozef JENČO (1941) – obaja zo Zbudze.

*K **31. decembru 2024** bolo prihlásených k trvalému pobytu v **Oreskom 472**, v **Starom 761** a v **Zbudzi 516** obyvateľov.*

„ORGOŇINA, DROBNI KVITOK,...“

*Touto piesňou sa prišli Košickí parobci navždy rozlúčiť s dlhoročným členom **Pavlom Malým**. Rozlúčky v Košiciach sa zúčastnilo aj viacero Zbudžanov, vrátane starostu Ing. M. Havrillu. Veď „Palko“ bol celý svoj život spätý s touto obcou. Tu má korene z maminej strany.*

*Marta Malá, rod. Geľatková, bola dcérou Michala Geľatka, starostu obce (1940 – 1943). Jeho otec Lukáš Geľatko bol obecným richtárom (1902 – 1906). Paľo bol najstarším z troch súrodencov. V obci absolvoval 1. stupeň ZDŠ. Základné vzdelanie ukončil na V. ZDŠ v Michalovciach. V štúdiu pokračoval na michalovskom gymnáziu. Obľúbený medzi mladými sa angažoval ako mládežník, najmä v DO SZM. Vysokoškolské vzdelanie získal na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v náročnom odbore Informatika. Začínal vo Výpočtovom stredisku KNV v Košiciach, nakoniec zakotvil v š. p. Slovosivo. Dlhé roky pôsobil ako gen. riaditeľ podniku Slovosivex Košice. Pavol bol spätý s prírodou. Žil ekologicky. Nie div, že si kúpil elektromobil. Solárne panely využíval nielen na dome, ale aj na chate. Bol kresťansky založený a na našu obec nezabudol. Stal donorom pri rôznych príležitostiach a prispel na prvú monografiu o Zbudzi. Z kruhu rodiny, priateľov a známych ho rýchlo vytrhla zákerná choroba, ktorej **3. augusta 2024** vo veku **68 rokov** podľahol. **Odpočívaj v pokoji, Paľo!***

TURNAJ TROCH GENERÁCIÍ

*Peknou tradíciou v Zbudzi je obľúbený **letný futbalový turnaj troch generácií.** Na miestnom ihrisku ho **13. júla 2024** slávnostne otvoril starosta obce **Ing. Matej Havrilla.** Na ihrisko nastúpili družstvá **Vyslúžilcov, A-mužstvo** a **Dorast.***

*Po **úvodnom výkope dlhoročného futbalistu Antona Minkaniča** začali jednotlivé zápasy, ktoré prebiehali v skvelej športovej atmosfére. Zahrali si aj mini-futbalisti, ktorí mali veľkú radosť. A aké boli výsledky? **Najlepším strelcom turnaja bol Jakub Hricik, najlepším hráčom A-mužstva Ľubomír Andrejov, najlepší hráč družstva dorastencov Adam Hlinka** a **najlepším hráčom vyslúžilcov** bol **Zdeno Mandžák.** Vyhlásili sme aj výsledky v súťaži **o najlepšieho brankára** v tomto poradí: **1. Patrik Hirjak, 2. Max Mikolaj, 3. Jozef Mandžák. Víťazom turnaja** sa stalo **A-mužstvo, 2. miesto** obsadili **Dorastenci** a **tretí** skončili **Vyslúžilci.** Vecné ceny a trofeje jednotlivcom a družstvám odovzdal **kapitán A-mužstva Dušan Macejka.***

*Po vyhodnotení na všetkých účastníkov čakal **chutný guľáš,** ktorý **uvaril Martin Mandžák.** Aj tentoraz sa potvrdilo, že nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.* ***Text: M.H.***

V Starom rastie nová generácia dobrovoľných hasičov. *Snímka: maja*

AKO SA DARILO HASIČOM

Dobrovoľní hasiči zo Starého aj v druhom polroku reprezentovali obec na hasičských súťažiach. Prvou zastávkou bol 31. ročník Cirošského pohára, ktorý sa v tomto roku konal 6. júla v Dlhom nad Cirochou. Lepšie sa darilo dievčatám. Druhý pokus s výsledným časom 21,79 s bol pre nich víťazný. Chlapci sa vo svojej kategórii umiestnili na 4. mieste, lepším pokusom z 2. kola (21,11 s).

V ten istý deň našu mládež čakala ešte jedna súťaž, ktorou bol nočný **Memoriál Štefana Kandu v Bánovciach nad Ondavou. Dievčatá** vo svojej kategórii nemali žiadnu konkurenciu, a tak potrebovali iba platný čas. To sa im podarilo až v druhom pokuse. **Chlapci** sa lepším časom **20,10 s** z druhého pokusu umiestnili na **5. mieste.**

V **prvej polovici augusta** sa naše tímy zúčastnili **9. ročníka nočnej súťaže o Putovný pohár DHZ Horňa.** Po dlhšej dobe oprášilo dresy **mužské áčko** a ako sa ukázalo, nezabudli celkom čo majú na trati robiť. Prvý pokus s výsledným časom **16,28 s (LP 15,25 s)** im priniesol pekné **3. miesto.** Ich **mladší kolegovia** na svoje lepšie výsledky stále čakajú. Lepším druhým pokusom **(21,11 s)** sa umiestnili na **10. priečke.** Zastúpenie sme mali aj v **ženskej kategórii.** Časom ďaleko od chlapcov neutiekli a do konečného zúčtovania sa im počítal čas z úvodného pokusu **(21,62 s),** za ktorý si pripísali **5. miesto.**

V **Kaluži** sa **29. augusta** konala pohárová súťaž dobrovoľných hasičov pri **príležitosti 105. výročia založenia tamojšieho DHZ.** Zastúpenie sme mali v kategórii **mužov.** Vo svojom pokuse chlapci predviedli doteraz najlepší výkon, keď im po zostrelení terčov svietil na časomiere dosiahnutý čas **17,55 s (16,89 s).**

Na **Horňu** sa naši mladí hasiči vrátili ešte raz, a to v **posledný augustový deň,** kedy sa tam konala **súťaž o pohár starostu obce. Chlapcom** sa opäť podaril pekný výkon. Dosiahnutým časom v druhom pokuse **18,60 s (LP 17,17 s)** sa umiestnili na **7. mieste.** Naopak, **dievčatám** táto pohárovka vôbec nevyšla a s obidvoma neplatnými pokusmi obsadili **3. miesto.**

V rámci činnosti DHZ obce absolvovali jeho členovia počas roka kondičné jazdy s hasičskou technikou. V piatok **13. decembra** popoludní **likvidovali nahlásený požiar** menšieho rozsahu v priestoroch malej obecnej kompostárne. ***-maja-***

KRÁTKO ZO ŠPORTU

FUTBAL

DOSPELÍ
VIII. liga ObFZ Michalovce

Ročník 2024/2025 – jesenná časť

1. kolo (15.9.2024)

ZBUDZA – DÚBRAVKA 3:2 (2:0)

Góly: Kočerha 2, Fajner – Kurej, M. Luka. ŽK: Tarhovický, Ľ. Andrejov – Hakaľ, Arendáš, R. Leško. Pred 80 divákmi rozhodoval T. F. Komenda.

2. kolo (22.9.2024)

POROSTOV – ZBUDZA 2:5 (0:3)

Góly: Malejčík, Serbák – Kočerha 2, Ch. Mandžák 2, Bočko. ŽK: Fajner (h). Pred 50 divákmi rozhodoval L. Pado.

3. kolo (29.9.2024)

ZBUDZA – MORAVANY 1:3 (0:2)

Góly: Fajner – K. Tolyog 2, V. Frantál. ŽK: Kočerha, Minkanič – Koli. Pred 50 divákmi rozhodoval K. Pittroff.

4. kolo (6.10.2024)

STRETAVA – ZBUDZA 4:0 (0:0)

Góly: Lukáč, Kešeľ, Hajduk, Bogdan. ŽK: Janák, J. Oláh, Penzeš (d). Pred 40 divákmi rozhodoval L. Pado.

5. kolo (13.10.2024)

ZBUDZA – REMETSKÉ HÁMRE 3:0 (0:0)

Góly: Ch. Mandžák 2, Kočerha. ŽK: M. Hajduk (h). Pred 40 divákmi rozhodoval M. Mazár.

6. kolo (20.10.2024)

KUSÍN – ZBUDZA 5:2 (2:1)

Góly: D. Murgač 2, G. Balog, M. Kima, M. Murgač – Dzurjovčin 2. ŽK: M. Kima, Pužo – Minkanič, Dzurjovčin, Kočerha. Pred 40 divákmi rozhodoval P. Dziad.

7. kolo (27.10.2024)

ZBUDZA – ZALUŽICE B 3:0 kont.

Hostia nepricestovali!

Jesenná časť 2024/2025

1. Moravany	7	6	0	1	25:4	18
2. R. Hámre	7	5	1	1	22:6	16
3. Kusín	7	4	1	2	29:13	13
4. Zbudza	**7**	**4**	**0**	**3**	**17:16**	**12**
5. Dúbravka	7	2	2	3	15:18	8
6. Stretava	7	2	2	3	12:13	8
7. Zalužice B	7	1	1	5	6:22	4
8. Porostov	7	0	1	6	4:38	1

Jesenná časť 2024/2025 – DOMA

1. R. Hámre	4	4	0	0	12:3	12
2. Kusín	4	4	0	0	26:4	12
3. Moravany	3	3	0	0	10:1	9
4. Zbudza	**4**	**3**	**0**	**1**	**10:5**	**9**
5. Stretava	4	2	2	0	8:3	8
6. Dúbravka	3	2	1	0	9:6	7
7. Zalužice B	3	1	1	1	4:4	4
8. Porostov	3	0	0	3	2:23	0

Jesenná časť 2024/2025 – VONKU

1. Moravany	4	3	0	1	15:3	9
2. R. Hámre	3	1	1	1	10:3	4
3. Zbudza	**3**	**1**	**0**	**2**	**7:11**	**3**
4. Dúbravka	4	0	1	3	6:12	1
5. Kusín	3	0	1	2	3:9	1
6. Porostov	4	0	1	3	2:15	1
7. Stretava	3	0	0	3	4:10	0
8. Zalužice B	4	0	0	4	2:18	0

V Zbudzi si opäť zmerali sily vo futbale zástupcovia troch generácií.
Snímka: A.F.

V POHÁRI TESNÁ PREHRA

ZBUDZA – TUŠICE TNV 0:1 (0:0)

Gól: 47. Šalitroš. ČK: 72. Macejka. Pred 20 divákmi rozhodoval R. Kolesár.

Domáci: **Hirjak – Bilas, Talnagi, Ľ. Andrejov, Minkanič (77. D. Guzej), Fajner (68. M. Guzej), Macejka, M. Dudaš, Ch. Mandžák, Vasiľ (62. M. Mandžák), Brecko.**

Hostia: **Tutko – Čevora, Nisky, Sabol, Kmec, Pilát (Bezeg), Froň, Šalitroš, Magura (55. Moroz), Pallai, Macko.**

V nedeľu **3. novembra** odštartoval zápasmi **1. kola 25. ročník futbalového turnaja o Pohár ObFZ Michalovce.** Futbalisti FO Zbudza privítali na svojom ihrisku účastníka VII. ligy ObFZ Michalovce OŠK Tušice TNV.

Favoritom stretnutia boli hostia, ktorí hrajú o súťaž vyššie a v aktuálnom ročníku VII. futbalovej ligy zimujú na 4. mieste. Výsledok zápasu bol dlho otvorený. Domáci držali nerozhodný stav celý prvý polčas, ale krátko po zmene strán išli hostia do vedenia. Snahu domácich o vyrovnanie pribrzdilo vylúčenie Macejku za kopnutie súpera. Domáci po tejto tesnej prehre v pohári končia, kým súper postúpil do 2. kola. ***(JPZ)***

REPREZENTOVALO 38 HRÁČOV

Futbalový oddiel Zbudza** mal v jesennej časti futbalových súťaží k dispozícii dovedna **38 hráčov,** z toho v kádri dospelých bolo **21** v dorastenec-kom **17.

***Dospelí: Patrik HIRJAK – Ľubomír ANDREJOV, Filip BILAS, Jakub BOČKO, Samuel BRECKO, Filip LIŠKA, Miroslav DUDAŠ, Samuel DZURJOVČIN, Maroš FAJNER, Daniel GUZEJ, Milan GUZEJ, Ladislav KOČERHA, Dušan MACEJKA, Christián MANDŽÁK, Martin MANDŽÁK, Dominik MINKANIČ, Adrian PAVLOVČÁK, Martin REŠOVSKÝ, Peter VASIĽ, Pavol TALNAGI, Milan TARHOVICKÝ. Realizačný tím: Pavol TALNAGI** – technický vedúci, **Milan HRICIK** – zdravotník.*

***Dorastenci: Filip BARAN, Timotej BEREŠ, Samuel BRECKO, Milan GUZEJ, Adam HLINKA, Adrián HLINKA, Erik HOSPODÁR, Jakub KOŠÍK, Filip MANDŽÁK, Jakub MANDŽÁK, Martin PALIČKA, Šimon Jozef PULÁK, Tomáš SIVÁK, Tomáš ŠTEPITA, Samuel VADEL, Peter VASIĽ, Samuel ZALUŽICKÝ. Realizačný tím: Ladislav KOČERHA** – technický vedúci, **Milan HRICIK** – zdravotník.*

FUTBALOVÉ ŠTATISTIKY

V jesennej časti strelili futbalisti FO Zbudza **14 gólov,** na ktorých sa podieľali hráči nasledovne: **5 – Kočerha, 4 – Ch. Mandžák 2 – Fajner a Dzurjovčin, 1 – Bočko.** Ďalšie 3 góly boli kontumačné (Zalužice B).

Hráči videli dovedna **8 žltých kariet,** z toho: **2 – Kočerha a Minkanič, 1 – Tarhovický, Ľ. Andrejov, Fajner a Dzurjovčin.** Zbudžania majú priebežne štvrtý najproduktívnejší útok, no 3 góly v tejto štatistike sú kontumačné.

Dorastenci strelili **16 gólov,** na ktorých sa podieľali hráči nasledovne: **6 – Filip Mandžák, 2 – J. Mandžák a Košík, 1 – Baran, Vasiľ, Brecko, Palička, Adam Hlinka a Guzej.** Chlapci majú v súťaži siedmy najproduktívnejší útok z 9 družstiev (2,29 gólu na zápas), no túto štatistiku si môžu čiastočne vylepšiť, keďže majú k dobru odložený zápas s Čičarovcami.

Hráči videli dovedna **6 žltých kariet,** z toho: **3 – Adam Hlinka, 1 – Vasiľ, Košík a J. Mandžák.** ***(r)***

Pod Bukovinou *Noviny obyvateľov obcí Staré, Zbudza a Oreské*

*Vychádzajú dvakrát ročne. Vydáva Obec Staré, IČO: 00 325 805. Riadi redakčná rada v zložení: **Ing. Michal Bereznanin, Ing. Matej Havrilla** a **Darina Cvoreňová.** Zodpovedný redaktor J. P. Zemplínsky. Sídlo vydavateľa a redakcie: Obecný úrad, Staré 208, 072 23 Staré. Tel.: 056/688 70 41. Evidované MK SR pod č. **EV 4422/11. ISSN 1339-455x**.*

KRÁTKO ZO ŠPORTU

DORASTENCI
V. liga ObFZ Michalovce

Ročník 2024/2025 – jesenná časť

1. kolo (31.8.2024)

ZBUDZA – MALČICE 2:2 (2:0)

Góly: F. Mandžák 2 – T. Tancoš, Tkáč. ŽK: Adam Hlinka – Balaž, Dido, Goroľ. Pred 30 divákmi rozhodoval P. Hospodi.

2. kolo (7.9.2024)

NACINA VES – ZBUDZA 7:2 (1:0)

Góly: Tokár 5, M. Sliško 2 – F. Mandžák 2. ŽK: Adam Hlinka (h). Pred 50 divákmi rozhodoval P. Hospodi.

3. kolo (14.9.2024):

ZBUDZA – TOPOĽANY 3:1 (1:1)

Góly: F. Mandžák 2, Baran – Hrešo. ŽK: Adam Hlinka, Kočerha (tech. vedúci) – Laškody. Pred 35 divákmi rozhodoval M. Žofčák.

4. kolo (21.9.2024):

ZBUDZA mala voľno.

5. kolo (28.9.2024):

ZBUDZA – TUŠICE TNV 3:4 (2:2)

Góly: J. Mandžák, Vasiľ, Košík – Mihulec 3, Haber. ŽK: Dreveňak (h). Pred 20 divákmi rozhodoval M. Mirda.

6. kolo (5.10.2024):

PAVLOVCE n/U – ZBUDZA 2:1 (1:0)

Góly: Popik, Horvát – Brecko. ŽK: A. Gaži, D. Gaži, M. Lacko – Vasiľ. Pred 30 divákmi rozhodoval Ľ. Mirda.

7. kolo (12.10.2024):

ZBUDZA – ČIČAROVCE

Stretnutie bolo odložené!

8. kolo (19.10.2024):

BUDKOVCE – ZBUDZA 2:3 (2:1)

Góly: P. Tokár, Kolduš – Palička, Adam Hlinka, Košík. ŽK: A. Balog, J. Pužo, M. Balog – Košík. Pred 20 divákmi rozhodoval R. Kolesár.

9. kolo (26.0.2024):

ZBUDZA – RAKOVEC n/O 2:5 (1:2)

Góly: J. Mandžák, Guzej – M. Baran 4, Radyk. ŽK: J. Mandžák – Hreha, Pavlov, Radyk. Pred 30 divákmi rozhodoval M. Hospodi.

Jesenná časť 2024/2025

1. Nacina Ves	8	8	0	0	81:9	24
2. Rakovec	8	5	0	3	30:18	15
3. Malčice	8	4	1	3	28:23	13
4. Čičarovce	7	4	1	2	25:21	13
5. Topoľany	8	4	0	4	23:35	15
6. Tušice	8	4	0	4	21:44	12
7. Zbudza	**7**	**2**	**1**	**4**	**16:23**	**7**
8. Pavlovce	8	1	2	5	15:44	5
9. Budkovce	8	0	1	7	16:38	1

Jesenná časť 2024/2025 – DOMA

1. Čičarovce	5	4	0	1	22:11	12
2. Nacina Ves	3	3	0	0	30:3	9
3. Topoľany	3	3	0	0	17:0	9
4. Tušice	6	3	0	3	15:34	9
5. Rakovec	3	2	0	1	14:7	6
6. Malčice	3	2	0	1	15:13	6
7. Pavlovce	4	1	1	2	8:19	4
8. Zbudza	**4**	**1**	**1**	**2**	**10:12**	**4**
9. Budkovce	4	0	1	3	6:19	1

Jesenná časť 2024/2025 – VONKU

1. Nacina Ves	5	5	0	0	51:6	15
2. Rakovec	5	3	0	2	16:11	9
3. Malčice	5	2	1	2	13:10	7
4. Tušice	2	1	0	1	6:10	3
5. Zbudza	**3**	**1**	**0**	**2**	**6:11**	**3**
6. Topoľany	5	1	0	4	6:35	3
7. Pavlovce	4	0	1	3	7:25	1
8. Čičarovce	2	0	1	1	3:10	1
9. Budkovce	4	0	0	4	10:19	0